

SOVIETINIAI TURISTAI

Sovietų vadovai ir kai kurių vakariečių "liberalų" laikomas N. Chruščiovas yra įsitikinę, kad objektyviai informuojant savus piliečius apie Vakarų pasaulį bei jo pasiekimus tai jau sudaro didelį pavojų pačiam bolševikiniam režimui — teigia W. Leithmueller'is (plg. "Ost Europa", nr. 2). Pakanka tik prisiminti prieš rašytoją Viktorą Nekrasovą nukreiptus puolimus, kai šis, keliavęs po Vakarų pasiekęs JAV, buvo paskelbęs savo kelionės išpūdžius "Abieiose vandenyno pusėse" (Chruščiovas rašytoją puolė 1963 m. kovo 8 d. kalboje — ji paskelbta "Izvestijose", 1963 m. kovo 10).

Kodėl V. Nekrasovas sukėlė partijos pyktį? Jis palygino padėtį šiaurės ir anapus geležinės uždangos, jis net pripažino, kad sovietinė sistema, jos trūkumų nepaisant, esanti pranašesnė, bet — ir tai svarbiausia — jis išryškino kai kuriuos paskirus atvejus, liudijančius, jog sovietinė sistema esanti atsilikusi. Taigi, Nekrasovas skaitytajams pateikė tai, ko jie labiausia pageidauja ir ko režimas prisibijo — tai objektyvi informacija apie užsienį ir savo bei savarankiškos nuomonės paskelbimas.

SPAUDOS REIKALAI

Pavergta tauta kovoje už laisvę nukreipia visas jėgas ir priemones vienam tikslui — atgauti prarastą laisvę. Šioje kovoje pas mus nepaprastą, jeigu ne esminį vaidmenį atliko spauda.

Daug kartų šio laikraščio puslapiuose buvo užkliudyta spauda ir jos vaidmuo, bet ypač tai reikėtų pabrėžti šiais metais minint 100-ą metų sukaktį, kada 1864 m. rusai Lietuvoje uždraudė spaudą. Kažin, ar yra pasaulyje kita dar tokia tauta, išgyvenusi baisų persekiojimą už savąją spaudą. Kokia reakcija pasireiškė visoje tautoje, kada buvo plėšiamos iš rankų maldaknygės, už lietuvišką spausdinį lietuvius buvo tremiamas, persekiojamas žuodamas. Visa tauta stovėjo kovon prieš tokią neteisę: atsirado eilės savanorių knygnešių, platin-tų, kas nemokėjo skaityti, skubėjo išmokyti, kas anksčiau nesidomėjo lietuviška knyga, pats ėjo jos ieškoti, nors ir baisiai rizikuodamas.

Tai buvo akivaizdus ženklas, kokiame sąmoningumo laipsnyje buvo ano meto visa lietuvių tauta. Kova už savą lietuvišką spausdinį žodį truko 40 metų ir baigėsi lietuvių pergale. Tai buvo žengtas pirmas ryžtingas žingsnis į nepriklausomybę.

Tačiau ką tėvai krauju ir aukomis išpirko, vaikai ne visada įstengia tinkamai įvertinti. Mes patys, turėdami tokį akivaizdų istorinį pavyzdį, gal dar labiau turėtume savąją spaudą branginti. Tiesa, bent dabartinės sąlygos laisvajame pasaulyje niekas mūsų spaudos nei minties nevaržo ir dėl jos nepersekioja, vis tik mūsų spauda skursta, ir skursta vien tik dėl to, kad mes patys jai neskiriamo tinkamo dėmesio ir meilės.

Daug kas net ir nesivaržo čia turimai spaudai priekaištauti: esą, permažai informacijos, neįdomi, nepatraukli ir t.t. Bet atsiminkime, kad spauda, kokią patys turime, yra mūsų pačių avasinis ir kultūrinis veidrodys: juo daugiau skirsime savo spaudai dėmesio, juo daugiau patys joje bendradarbiausime, juo toji spauda bus įvairesnė ir mums patiesmes artimesnė. Savo spaudą čia mes patys išlaikome prenumeratoromis ir aukomis. Netrukus mūsų tarpe ir inteligentių pajėgų, iš kurių tikimasi ir laukiama glaudesnės bendradarbiavimo mūsų spaudoje. Tačiau daugelis turėdamas valandėlę laiko, mielaiu praleidžia prie televizijos ar kitokiais lengvais užsiėmimais prarandant užuot valandėlę skyręs straipsnio ar parašausios korespondencijos paruošimui. O tai juk nėra didelė auka, palyginus su mūsų protėvių, kurie už savą spaudą aukojo ir asmeninę laisvę ir gyvybę, vienodai rizikavo visi: ir tie,

Netenka stebėtis, kad Sovietijoje organizuojant turistų išvykas į užsienį dedamos pastangos sukludyti panašius išpūdžius susidaryti. Jei turistai nori apsilankyti užsienyje, jam tenka pasirūpinti ne tik užsienio pasu, bet ir gauti ištikimybės pažymėjimą. Maža to. Piliečiui siekiant išvyti atitinkamus dokumentus, įstaigose jis dar pa juokiamas ir norima jį atkalbinti nuo kelionės. Maskvos estradiniam teatre pavaizduotas toks vaizdelis: pilietis prašo ištikimybės liudijimo, valdininkas jį nenori pasirašyti ir nuolat įkyriai klausinėja: "Kodėl, Ivan Ivanovičia, būtinai norite vykti į Paryžių? Geriau keliaukite į Kaukazą ar į Altajaus kalnus. Ten tikrai puikus gamtovaizdis..."

Nors atrodytų, kad iš Sovietijos vykstantieji lankytis į Vakarų kraštus piliečiai turėtų būti patikimi režimui žmonės, tačiau tiek "Ost Europsos", tiek ir iš Vakarų į komunistinį jaunimo festivalį nuvykusių ir kalbėjusių su lietuviais delegatais bei turistais nuomone, galima susidurti su keliautojais labai kritišku žvilgsniu matuojančiais komunistinį režimą. Dar svarbiau, kad tų turistų tarpe atsiranda žmonių, kurie siekia sudaryti objektyvų lankomų kraštų vaizdą ir jie nebūtinai tenkinasi nurodymais, kas jiems reikia lankyti ir ko užsienį reikia vengti.

Turistams-sovietiniams piliečiams paprastai vadovauja patikimas partietis ir jo elgsena ryškiai pateikta Nekrasovo išpūdžiose (plg. Novyj Mir, nr.12, 1962, 112 psl.). Tas vadovas paprastai daboja, kad niekas iš dalyvių nenukryptų nuo kelionės plano, jis nuolat jaudinasi ir jam siaubą kelia vieno ar kito turisto pageidavimas: "Drauge, manęs netraukia tas muziejus, aš noriu pamatyti kitą... arba: vietoje aplankyti Guggenheimo muzėjų, aš norėčiau pasivaikščioti po Broadwėjų..."

Pagal vokiečio autoriaus duomenis, jam stebėjus sovietinių turistų grupes Fed. Vokietijoje, kiekvienoje tokioje grupėje būna mažiausia du stebėtojai. Vienas jų — Inturisto atstovas, o kitas — grupės vadovas. Turistams kalbant su vakariečiais, šie stengiasi dalyvauti kiekviename pokalbyje. Kartais ir turistai sutinka su tokiu "stebėtojo" vaidmeniu, nes jie dažnu atveju atlieka ir vertėjo pareigas.

Vokietijoje besilankydami tie turistai ypatingai domisi darbininkų, ūkininkų ir valdininkų būtimi. Be to jų dėmesį ypatingai atkreipia pramonės, ūkio ir prekybos įmonės, dar mokyklos ir kitos švietimo įstaigos. Nė vienas tokiame turistui Vakaruose "atsivertis akys" — jie įsitikina, kad Sovietijoje jie buvo apgaudinėjami, kad jiems buvo suteiktas sudarkytas vakarietiško gyvenimo vaizdas. Tad jau vyksta įsiveržimas į sovietinio piliečio galvoseną.

Tas persilaužimas sovietinio mentaliteto pastebimas gal dar ryškiau tais atvejais, kai sovietiniai piliečiai ilgai gyvena užsienyje (pvz. kultūrinių mainų programą vykdant ar pan.) — jie įsitikina, nors ir nevisdramatiškai savo režimo priešais, kad Vakaruose kai kas atliekama sėkmingiau kaip Sovietijoje.

Sovietiniams turistams lankantis užsienio kraštuose pastebimas dar vienas reiškinys: jie domisi leidiniais, kurių negalima gauti jų krašte. Buvusios Briuselio parodos metu ir kitais atvejais dalintas Pasternako "Daktaras Živago", jaunimo festivalio metu paskleisti Vakarų leidiniai — tai tik pora pavyzdžių. Žinoma, turistams labai rūpi, kad "stebėtojai" ar vadovai nepastebėtų, kai tokia literatūra sklaidoma ar nejučiomis įbrukama į kišenę. Turistai dar

domisi ir emigrantų, išėvių leidžiamais laikraščiais. Čia prisimintinas ir lietuvių sportininkų bei įvairių turistų dėmesys Amerikoje pasirodantiems lietuvių laikraščiams. Pvz. lietuviai turistai uoliai klausinėja apie tokius leidinius, ar atsidūrę New York'e kioskuose dairėsi, ar ten nebūtų lietuviškų laikraščių.

Sovietinis turizmas, palyginus su prieš 10 metų buvusiu dabar bus žymiai išaugęs. Čia kalbama apie keliavimus iš Vakarų į Sovietiją ir iš jos — į Vakarų kraštus. Tiesa, tie abipusiai keliavimai dar žymiai suvaržyti, o sovietiniai turistai, kad ir iš Lietuvos atvykę, kaip 1962 m. vasarą savo akimis įsitikino Helsinkyje buvę Vakarų lietuviai, tikrovėje atrodo lyg piemens gainiojamos avelės. Vis dėlto, nors ir labai varžomas turistinis pasikeitimas, vokiečių teigimu jis laikytinas Vakarų įsiveržimu į dvasinį Sovietijos gyvenimą.

(E)

MŪSŲ MIRUSIEJI

MIRĖ
DR. ALBERTAS TARULIS

Balandžio 3 d. Washington'e mirė Dr. Albertas Tarulis, sulaukęs vos 58-rių metų amžiaus. Dr. A. Tarulis buvo ekonomistas aktyvus visuomenininkas ir kultūrininkas. Iš profesijos ekonomistas. 1935 m. baigęs Kaune ekonomikos fakultetą toliau dirbo kaip asistentas, vėliau gilino savo žinias Prancūzijoje ir Vokietijoje, kur Frankfurte įsigijo doktoratą. 1947 m. nuvykęs į Ameriką pradėjo dėstė technologijos institute Pitsburge, o nuo 1952 m. iki mirties dirbo kongreso bibliotekoje Washington'e.

Spaudoje rašė įvairiais ekonomiais klausimais, o Amerikoje būdamas net išleido anglų kalba keletą knygų: Soviet Policy Toward the Baltic States 1918-1940 (išleista 1959 m.); American — Baltic Relations 1918-1922; The Struggle Over Recognition (išleista 1964 m.).

Salia tarnybos ir spaudos darbo Dr. A. Tarulis Amerikoje skaitė eilę paskaitų apie Lietuvą Amerikos universitetuose ir klubuose. Vis

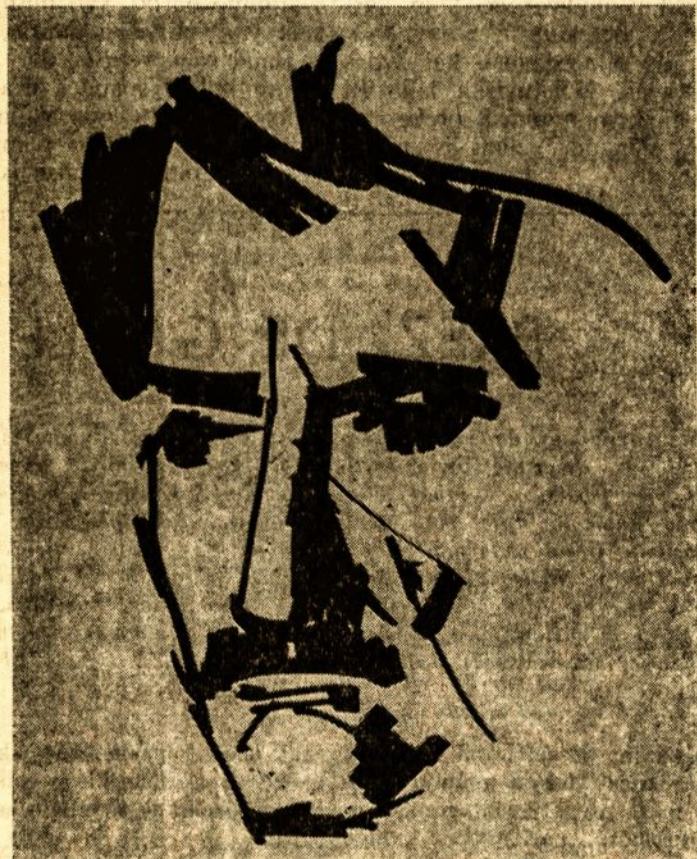
sa eilė jo darbų išspausdinta Amerikos Kongreso darbuose, apyskaitose ir studijose.

Lietuviams tai skaudi žinia, kad toks veiklus ir energingas mokslo žmogus ir taurus lietuvis peranksti pasitraukė iš gyvųjų tarpo.

STEPONAS SODEIKA

Neseniai Čikagoje mirė plačiai žinomas solistas, pedagogas ir chorvedys Steponas Sodeika. Paskutiniu laiku jis vadovavo Dainavos ansamblui Čikagoje. Steponas Sodeika buvo didelių gabumų žmogus ir nepaprastą duoklę atidavė savo kūryba ir darbais lietuvių tautai. Jis gimė 1903 m. Jurbarko. Baigęs konservatoriją jis stovėjo ir valst. operų Kaune kaip solistas, vėliau dainavimo ir muzikos lektorius Klaipėdoje, Panevėžy ir galiausiai Vilniuje.

Dar karo metu, pasitraukęs į Vokietiją, jis Berlyne organizavo chorą ir planuoja apie platesnio masto ansamblį su chorois, šokiais, vaidyba. Savo idė

Rašytojas Marius Katiliškis — šių metų literatūros laureatas. Jam paskirta Liet. Rašytojų Draugijos premija už pirmą išleistą knygą "Sventadienis už miesto". Marius Katiliškis kaip gabus pasakojus pradėjo rašyti dar Lietuvoje, spausdindamas savo apsakymus nepr. Lietuvos žurnaluose. Išėivijoje iki šiolie pasirodė jo 5 knygos: Prasilenkimo Valtanda (novelės 1948 m.), Užuovėja (novelių romanas 1952 m.), Miškais ateina ruduo (romanas 1957 m.), Išėjusiems negrįžti (romanas 1958 m.), ir Sventadienis už miesto (novelės 1963 m.). Išskyrus pirmąją (leista Vokietijoje) visos kitos knygos išleistos leidyklos Terra (3237 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.).

Dail. A. Kurausko piešinys

kurie rašė bei leido, ir tie, kurie platino, ir tie, kurie skaitė.

Mūsų spaudos leidėjai didelių išteklių šiame darbe neturi: kaip minėta, mūsų spauda laikosi tik skaitytųjų prenumeratorais ir sąmoningų lietuvių aukomis. Tokiu būdu ir leidėjai stengiasi kaip galint taupiau išsiversti. Štai dėl ko nedrįstama bendradarbiams mokėti net ir simbolinių honorarų. Pagaliau visas mūsų lietuviškasis darbas grindžiamas idealistiniais pamatais. Lygiai ir spauda: idealistai leidžia, idealistai priaro, idealistai ir skaito. Drauge ir idealistinis tos spaudos turinys. Šito idealistinio bruožo lietuviškoji spauda neprarado visais laikais nuo pat jos gimimo. Kiek mes patys šiandien jaučiame atsakingumo už lietuvių kultūros testinumą, lygiai toks pats atsakingumas krinta kiekvienam už savo spausdinį žodį.

Šioje vietoje prisimintinas ir labai užgirtinas P.L.B. Valdžybos sumanymas pasauelyje išleisti lietuvių laikraščius, redaktorių ir spaudos darbuotojų suvažiavimas. Toks suvažiavimas šių metų birželio 4-5 d.d. Tabor Farm, Sodus, (p. Bačiūno reziden

KRUŠČIOVAS-VENGRIJOJE

Ryšium su vizitu Vengrijoje šio krašto "išlaisvinimo" 20-ties metų proga N. Kruščiovas pradėjo naują kovos fazę prieš raud. Kiniją. Jo žodžiais, tik paskutinis kvailys gali tikėti, kad skilimas partijoje yra geriau negu vienybė. Kruščiovo žodžiais, šandien kom. partija yra savo galybės viršūnėje ir komunizmas progresuoja taip, lyg būtų apautas septynių mylių batais. Maskvos spauda apkalta kiniečius, kad šie bando sukurstyti juoduosius ir geltonuosius prieš baltuosius.

dencijoje) bene bus iš viso pirmas mūsų spaudos istorijoje. Norėtusi palinkėti, kad su šiuo suvažiavimu išnyktų dar vis tebejauciama konkurencinė dvasia ir kad visa spauda suderintomis jėgomis tarnautų vienam tikslui — mūsų tautai.

(v.k.)

Ivykiai pasaulyje

Indijoje netoli Madras griuvus mokyklos pastatui užmušta 38 mokinės mergaitės ir dvi mokytojos. Daugiau nei šimtas mergaičių sunkiai ar lengviau sužeistų.

Rusai neseniai išleido erdvių laivą Veneros planetos kryptimi. Pagal sovietinius pranešimus laivas tiksliai vykdys komandas, pasiunčiamas iš bazės žemėje.

BELGIJOS GDYTOJŲ STREIKAS

Belgijoje sustreikavo apie 12.000 gydytojų protestuodami prieš sveikatos ministerijos išleistus potvarkius. Kraštas sveikatos atžvilgiu atsidūrė apgailėtinai padėty. Dalis gydytojų pasitraukė į Prancūziją. Belgijos vyriausybė krašto reikalams mobilizuoja pasitraukusius iš aktyviosios tarnybos gydytojus. Ligonius priiminėja kariuomenės ligoninės ir greitomis sudaryti kariniai medicinos punktai visame krašte.

10 METŲ KALĖJIMO

Dr. M. Benn, Pertho universiteto lektorius, kuris prieš keletą savaitių buvo pasmerktas mirčiai už tai, kad nušovė savo nenormalų sūnų, pakeitus jam mirties bausmę kalėjimu, turės atsidėti 10 metų sunkių darbų kalėjime. Pertho universiteto rektorius pareiškė, kad iš universiteto pusės bus daromi visi žygiai, kad tokiame gabiame žmogui paskirtoji bausmė būtų kaip galint sutrumpinta.

BET KOKIA KAINA IŠLAIKYTI

Pietryčių Azijos Tautų konferencijoje, kuriai priklauso ir Australija, Prancūzijos siūlymas Pietų Vietnamą palikti neutralioje zonoje visai nepaėjo. Kaip pripažino Australijos, N. Zelandijos, Amerikos, Britanijos, Filipinų, Thailando ir Pakistano atstovai, paskelbus Pietų Vietnamą neutraliu kraštu, tuo pačiu būtų plačiai atkelti komunizmui vartai ir visą pietų Aziją.

AUKOS AUSTRALIJOS LIET. BENDRUOMENEI

Pagal pereinamąjį metais skelbtą A.L.B.-nės vųjų kultūros ir Lietuvos laisvinimo reikalams Geelong apylinkėje suaukota:

Po £2: V. Ivaškevičius;

Po £1.0.0: A. Bratanavičius, T. Lipšys, L. Reineris, J. Gailius, S. Skapinskas, J. Bandza, L. Bungalardas, J. Pranauskas, K. Šimkus;

Po 10 šil.: S. Karpalavičius, Algis X., V. Stagis, R. Giedrys, Baltrūnas, Čerakavičius, A. Milauskas, Č. Valodka, J. Karpūka, Kun. P. Bačinskas, V. Bindokas, Kymantas, V. Stasėnas, S. Speičys;

Po 6 šil.: S. Slavickas; Po 5 šil.: Andrikonis, P. Vaičekauskas, Pr. Saldukas, Starinskas, L. Jančiauskas, Bartašius; Po 4 šil.: M. Kisieliū.

Viso suaukota £ 20.0.0

Geelongo Apylinkės Valdybai, pravedusiai rinkliavą ir visiems mieliems aukotojams, nuoširdžiai atsiliepiusiems ir mūsų skelbtąjį vųjų ir prisidėjusiems aukomis, nuoširdžiai dėkojame.

ALB Krašto Valdyba

Ją jis realizuoja būdamas Viesbadene, kur jis pastato "Nemunas žydi". Su šiuo veikalu jis apvažiuoja didesnes liet. tremtinių stovyklas. 1950 m. jis atvyksta į USA ir iš naujo sukuręs Dainavos ansamblį sėkmingai koncertuoja Amerikos lietuvių kolonijose.

Salia aktyvaus pasireiškimo choruose jis yra harmonizavęs pats visą eilę liet. liaudies dainų, kurios buvo daugelio chorų įtrauktos savo repertuaruose.

Muzikas ir chorvedis St. Sodeika mūsų kultūriniam gyvenime, ypač muzikinėje srityje yra palikęs labai gilius pėdsakus, kurie dar ilgai bylos apie šio veiklaus ir kūrybingo žmogaus įnašą į lietuviškąją kultūrą. Mirė jis kovo 15 d. Čikagoje, sulaukęs vos 61 metų amžiaus.

KRUŠČIOVO MIRTIS

Pereitos savaitės pradžioje pasklido gandai, kad mirė Sov. Rusijos premjeras N. Kruščiovas. Žinią paskelbė vokiečių žinių agentūra, remdamasi japoniškais šaltiniais. Vėliau šioji žinia buvo atšaukta.

Balandžio 27 d. Britaniją aplankys Italijos min. pirmininkas Moro.

AMERIKOS ATSTOVAS VATIKANUI?

Paskutiniu metu Amerikoje svarstomas klausimas, kad jau augščiausias laikas paskirti U. S. A. atstovą prie Vatikano. Motyvuojama, kad Kat. Bažnyčios įtaka pasaulyje yra labai didelė ne tik religiniame, bet ir politiniame gyvenime. Dar karo pradžioje prez. Roozeveltas buvo paskyręs savo asmeninį pasiuntinį Mr. M. J. Taylor, kuris šiose pareigose išbuvo 11 metų, bet jis neatstovavo U. S. A. kaip valstybės. Šandien iš didžiųjų valstybių Vatikane neturi atstovo Amerikos Jungt. Valstybės, Sov. Sąjunga ir komunistinė Kinija.

SPAUDOS DRAUDIMO METAI

Šiais metais sukančia lygiai šimtas metų, kai Lietuvoje buvo uždrausta lietuviškoji spauda. Tai yra labai reikšmingas įvykis, kurio paminėjimui turėtų pereiti per visas lietuvių kolonijas drauge bandant šį įvykį perduoti ir kitiems, atkreipiant dėmesį, kurių kraštutinių represijų emėsi rusai, norėdami užgniaužti savo pavergtas tautas.

Spaudos uždraudimas Lietuvoje yra tiesioginis nepavykusio 1863-jų metų sukilimo padariny. Turėdamas pilną galią okupuotame krašte ir baudamas visą Lietuvą už pasipriešinimą okupantui, to meto gubernatorius Muravjovas ne tik susidorojo su sukilėlių likučiais, bet bandė užgniaužti ir paskutinį nuterotos tautos kvapą. Čia jam į akis krito ir lietuviškoji spauda.

Gerokai anksčiau rusų administracijos organuose kilo mintis įvesti lietuvišką raštiją rusišką raidyną. Net buvo sudaryti atitinkami tam tikslui komitetai, kurie išdirbtų tų rusiškų rašmenų pritaikymą lietuvių kalbai. Šiame komitete šalia lietuviškos spaudos duobkasių buvo patekę ir vienas kitas lietuvis patriotas, neįžiūrėjęs pradžioje rusų statymų pinklių. Net ir pats didžiausias ano meto lietuviybės šulys vysk. M. Valančius neįžiūrėjęs iš karto nieko pikto ant lietuviškų maldaknygių, paruoštų rusiškais raidėmis, uždėjo savo kanoniškąjį „Imprimatur“, tačiau jis greit suprato, ko siekia tuo rusų ano meto valdžia ir netrukus tam griežtai pasipriešino. Tokiu būdu be kelių parsidavėlių rusų užsimojimas visoje Lietuvoje pritarimo nesusilaukė. Ir re tik kad nesusilaukė pritarimo, bet užvirė nauja kova už savo raštą ir spaudą.

Julija Svabaite

KAI ATSIGULSIT

Veidu į šiaurę
Kai atsigulsit
Į balto smėlio
Siltąjį guolį,
Susikabinkit, mano broleliai,
Tvirtai, kaip žemė,
Kietai, kaip uolos...

Viskas praeina,
Viskas praeina:
Pirmasis džiaugsmas,
Saldusis rūpestis,
Mažų pirštelių
Svelnus trapiumas...

(Iš knygos „Vynuogės ir kaktusai“)

SLAPTOJI SPAUDA

Kovoje su šuo pasikėsiniu vysk. M. Valančius pirmas surado išeitį. Kaip kad A. Šapoka savo istorijoje rašo, „kad lietuvių neliktų be savo raštų, buvo pradėti spausdinti Mažosios Lietuvoje. Lietuviškos spaudos centru pasidarė Tilžė. Iš čia slapta knygos buvo gabenamos ir platinamos po visą Lietuvą. Tą darbą pradėjo vysk. M. Valančius su savo artimaisiais bendradarbiais. Jis pats parašė visą eilę knygelių ir jų išleidimui bei platinimui nesigailėjo nei lėšų nei vargo“.

MOKYKLŲ UŽDARYMAS

Pasiryžęs surusinti Lietuvą, Muravjovas taip pat uždarė visas parapijines mokyklas, kuriose buvo mokoma lietuviško rašto. Jų vietoje buvo steigiamos rusiškos mokyklos. Drauge su tuo iš mokyklų buvo šalinami ir visi nerusai mokytojai. Bet ir čia vysk. Valančius nenuleido rankų: jo raginimu, o vietomis net įsakymu buvo steigiamos parapijų ir kaimuose slaptos lietuviškos mokyklos kuriose buvo mokomi vaikai lietuviškai iš draudžiamų knygų. Tik pramom-

kę lietuviškai vaikai tegalėjo būti leidžiami į to meto valdiškas mokyklas. Tokių slaptų mokyklų tinklas pasidarė labai tankus ir apėmė visą Lietuvą. Taip susidarė vad. „daraktorių“ gaudynė, kada tokie pereinantieji mokytojai ejo iš kaimo į kaimą mokydami vaikus ir vaikų tėvų išlaikomi. Be abejo, tokios slaptos mokyklos irgi buvo persekiojamos, tačiau niekas nepaisė nei aukų, nei baudų. Sitokių mokyklų dvasioje bent pradinis švietimas nepaprastai pakilo. Jeigu prieš spaudos uždraudimą beraščių buvo gyventojų tarpe labai didelis procentas, ypač kaimuose, tai su spaudos uždraudimu ir slaptų mokyklų įvedimu beraščių procentas Lietuvoje labai krito. Net ir vyresnieji, nemokėję skaityti, stengėsi pramokti rašto, kad galėtų paskaityti lietuvišką knygą.

KNYGNEŠIAI

Pradžioje buvo draudžiamos tik kaikiurios lietuviškos knygos, jų tarpe ir maldaknygės, nes įtarta, kad jose keikiama rusų valdžia. Tačiau netrukus imta persekioti ir drausti visos lietuviškos knygos. Tiesa, tai buvo Mu-

MIELI AUSTRALIJOS IR N. ZELANDIJOS LIETUVIAI.

Artėja tragiškųjų 1941 metų birželio mėn. išvežimų suktis, kada beveik kiekvienas iš mūsų netekome savo artimųjų ar pažįstamų.

Reikia manyti, kad nuolatinis mūsų visų šauksmas į pasaulio sąžinę šiandieną kiek aptramdė raudonojo komunizmo siautėjimą Tėvynėje Lietuvoje, ir mūsų pareiga tą šaukiantį protestą nuolat kartoti, kad Vakarų Valstybių politikai įsijautų į mūsų Tėvynės tragediją ir bent viešu žodžiu bei moraliniu užtarimu padėtų sėkmingai tęsti Tėvynės laisvinimo kovą.

Visi, kaip vienas, būkime savo Tautos laisvės ambasadoriais, ką esame savo širdyse pasižadę pirmosiomis tremties dienomis. Šiandieną sustiprinkime savo protestą realia kovos priemone — Australijos Lietuvių Informacijos Tautos leidžiamu žurnalu „NEWS DIGEST — INTERNATIONAL“, kurį kiekvienas plėskime ir platinkime australų ir zelandiečių tarpe, užsiprenumeruodami jį patys ir duodami vietiniams gyventojams pasiskaityti ar užprenumeruodami jį vietiniams savo draugams bei pažįstamiems, turintiems vienokios ar kitokios įtakos gyventojų tarpe.

„NEWS DIGEST — INTERNATIONAL“ žurnalo leidėjai prašo Jūsų, Mielie Tautiečiai, nuoširdžios moralinės ir medžiaginės paramos, nes be jos neįmanomas finansuoti žurnalo leidimas, ypač kad nemažas jo skaičius išsiuntinėjamas veltui įtakingiems minėtųjų kraštų politikams, augšto rango dvasiškiams, valdžios pareigūnams, mokslininkams ir visuomenininkams.

Metinė žurnalo prenumerata — tik 12 šilingų. Užsiprenumeruoti prašome pas N.D.-I. platintojus Jūsų apylinkėse arba tiesiogiai administracijoje adresu:

BOX 62, P.O. BELMORE, SYDNEY, N.S.W.

VISI ATLIKIME SIA KUKLIĄ TAUTINĘ PAREIGĄ!
N.D.-I. Redakcija ir Administracija

APIE ŽIEDUS

Kad išvengtų romėnų nelaisvės, Hanibalas perkando savo žiedą ir prarijo jame paslėptus nuodus.

Šiandien kankirus „moderniškos“ merginos naudoja savo sužieduotųjų žiedus tam tikra prasme panašius tikslams.

Kaikiurios, iširus jų sužieduotuvėms, demonstratyviai užsikabina savo deimantinius žiedus ant kaklo grandinėlių, pareikšdamos nusivylimą ir drauge leisdamos suprasti kitiems vyrams, kad yra vėl laisvos.

Kiekvienu atveju, tai įrodo, kad visais amžiais žiedai buvo meilės, keršto, neapykantos ir tikėjimo simbolis.

Šiandien žiedai viena iš populiariausių dovanų, pareiškianti nemirštama meilę ir pagarbą tarp isimylėjusių ir artimųjų.

Bet nevisada žiedas turėjo tą pačią prasmę.

Senovės egiptiečiams žiedas simbolizavo skausmą. Vietoje įrašo: „Mano Marytei, Tavo amžinai Jonas“, aleksandriečiai įrašydavo: „Pristimink mirtį“. Jų žiedai vietoje brangakmenių būdavo puošiami sukryžiuotais kaulais ir kaukolėmis.

Egiptiečiai, kurie buvo lygiai geri ir patyrę auksakalystėje ir brangakmenių šlifavime jau 12 šimtmečių prieš Kristų, taip pat tikėdavo, kad kaikiurie akmens apsaugoja juos nuo nelaimių: emeraldai nuo gyvačių, jasperis nuo vorų įkandimo, skarabas tu-

rėjo galią laimingai palydėti į sekantį gyvenimą.

Graikams ir romėnams jų rankų darbo auksiniai, sidabriniai ir dramblio kaulo žiedai turėjo daugiau romantinės prasmės. Toronto muzėjaus kolekcijose užtikinama jau 5 šimtmečių prieš Kristų pagaminti, vadinami draugystės žiedai. Vienas mažas auksinis žiedelis turi graikišką įrašą: „Geriausios sėkmės deivui“.

Dabartinis auksinis vedybinis žiedas ankstyvųjų romėčių būdavo kalamas iš geležies. Galbūt grynai iš atsitiktinumo, vergai taip pat turėjo dėvėti geležinius žiedus...

Vėliau žiedai reikėdė luomų skirtumų. Didysis kartageniečių generolas Hanibalas dėvėjo didžiulį, graviruotą auksą žiedą. Kiniečių mandarinai, kurie niekada nekirpo nagų, dengdavo juos išdailintomis auksinėmis plokštelėmis. Graikų aristokratai turėdavo žiedus su monogramomis ir anstapaudais. Tai buvo jiems ne papuošalas, bet būtinumas. Tokiais žiedais jie užantspaudavo laiškus ir valstybinius popierius.

Religiniam gyvenime pats žymiausias yra popiežiaus Žvejo žiedas. Pirmą sykį šis žiedas buvo paminėtas popiežiaus Klemenso IV 1265 metais. Tame žiede buvo išgraviruotas šventas Petras, traukiantis žuvų tinklą iš vandens.

Kai popiežius miršta, jo žiedas sulaužomas. Sekančiai konklavai nukaldinamas naujas žiedas, su

tuščia vieta naujojo popiežiaus vardui.

Žiedas turi ilgą tradiciją ir šandien vėl grįžtama prie senovinių graviūrų ir tikrųjų brangakmenių.

KOKI ŽIEDĄ PASIRINKTI?

Žiedas — amžinumo simbolis. Žinoma, negali jo išsinešti iš šios žemės, bet perkant ar dovanojant, reikia rūpestingai pasirinkti, nes jis turėtų visam gyvenimui.

Pirmiausia turėtų būti atsižvelgiama į rankos formą. Jei ranka stambesnė, stambesnis ir žiedas. Mažas žiedelis tik paryškina rankos didumą. Platesnis žiedas ir su didesniu akmeniu gražiai atrodo ant siauros ilgos rankos. Siauras ir pilgas akmuo pagrakštins trumpus ir storus pirštus.

Niekad nepirkite permažo žiedo. Vasarą pirštai dažnai pastorėja. Pirkdama žiedą, niekad nedėk ryškios spalvos nagų lako. Tai atitrauks dėmesį nuo žiedo akmens ir gali turėti lemiamos įtakos žiedo pasirinkimui. Auksakaliai yra nusistatę prieš baltą perlinį laką. Sakoma, nagai blizga ir keičia spalvas ir tuo būdu sumažina deimanto blizgėjimą.

Jei jums kas padovanos žiedą — priimkite jį su dėkingumu ir dėvėkite su meile. Bet kaip kiekvienas neprižiūrimas daiktas sunyksta, taip ir žiedas reikalingas dėmesio. Patartina sykį į metus nunešti pas auksakalį, kad jis pritvirtintų atsipalaidavusius akmenukus ir tinkamai išvalytų. Tada jūsų žiedas išsilaikys visam gyvenimui. (Mot.)

ravjovo savavaliavimas, nes iš caro ir jo vyriausybės jokių potvarkių tuo reikalu nebuvo. Net ir Muravjovas tuo reikalu nebuvo išleidęs specialaus įsakymo, tik jo įpėdinis Kaufmanas 1864 m. rugsėjo 6 d. išleido oficialų įsakymą, pagal kurį buvo draudžiamos spausdinti ir platinti lietuviškos knygos lotyniškais rašmenimis.

Pradėjus spausdinti lietuviškas knygas Tilžėje, reikėjo žmonių, kurie jas perneštų per saugomą sieną ir jas išplatintų visame krašte. Atsirado nauja kovotojų kategorija, ligi tol negirdėta visame pasaulyje — knygnešiai. Jų tarpe buvo daugybė pasišventusių šiam šventam darbui žmonių, bet buvo ir šmugelninkų bei išdavikų. Siame darbe buvo įsikiškę visų luomų ir socialinio laipsnio žmonių, pradedant ubagais ir baigiant kunigais. Daug jų supuvo kalėjimuose, išvaryti į katorgą Sibiran, tačiau to sąjūdžio Lietuvoje rusams nepavyko užgniaužti: jis kaip gaisras plito, įtraukdamas vis naujų ir pasiaukojančių žmonių. Žinant, kokia kaina lietuviška knyga pasiekia skaitytoją, toji pati knyga buvo ypatingai vertinama ir gerbiama. Kaip pavyzdį noriu čia priminti savo tėvą, kuris dar iš anų laikų ir pats buvo „daraktorių“ ir lietuviškos knygos skleidėjas, net ir nepriklausomos Lietuvos metu prieš paimdamas lietuvišką knygą ar laikraštį į rankas visados prieš tai rūpestingai nusiplaudavė rankas, nes jis tą lietuvišką spausdinį imdavo ne kaip kasdienybę, bet kaip šventenybę. Ir kaip jis piktindavosi, kai žydas krautuvėje į lietuvišką laikraštį suvyniodavo nupirktą prekę ar silkes. Žinoma, vėliau jis su tuo apsiprato.

Nuoširdžią užuojautą reiškiam savo choristei

p. O. MEILIONIENEI,

jos sesutei Lietuvoje mirus

Choras „Daina“

Dantų gydytoja

ONĄ GRUDZINSKIENĘ,

jos mamytei Lietuvoje mirus giliai užjaučia

Sydney Lietuvių Gydytojų Draugija

A. A.

I.J. BUDRIKIENEI mirus,

vyriui J. Budrikiui, dukrai Rūtai ir sūnams — Zigmui ir Vytautui liūdesio valandoje reiškiam gilią užuojautą.

Z.M. Kymantai,

Geelong, Vic.

MŪSŲ PADĖTIS

Spaudos draudimo laikais gyvenimas išsiskaidė knygnešius, kurie šio rizikingo darbo emėsi iš meilės sava tautai ir sava spaudai. Šiandien mums reikalingi naujos gaudynės knygnešiai, kurie be rizikos imtųsi spaudos platinimo darbo, kad būtų ir čia išlaikyta lietuviška dvasia.

Baigiant norėtusi dar kartą priminti, kad spaudos draudimo momentas būtų kaip galint plačiau ir įspūdingiau paminėtas, nes tai kapitalinis mūsų istorinis

paminklas, kuris tebegalioja ir iki šiai dienai. Jeigu su 1863-jų metų sukilimu buvo daugiau siekiama pašalinti socialinius nelygumus, tai kovoje už savo spaudą visa tauta parodė savo nepalaužiamą sąmoningumą, kuris po 50 metų aršios kovos buvo apvainikuotas tautine nepriklausomybe. Šios tautinės nepriklausomybės siekiame ir dabar, o jos siekime lemiamą vaidmenį turi lietuviška spauda, kaip ir anoje gaudynėje.

L.M.

ALGIRDAS J. GREIMAS

PREZ. DE GAULE POLITIKA

Vadovaudamiesi daugiausia angliškais ar amerikietiškais šaltiniais mes susidaroame labai vieną nuomonę apie šiuo dienų Prancūziją ir jos vadovą prezidentą de Gaulle. Norėdami, kad skaitytojai įgautų kiek tuo reikalu objektyvesnį vaizdą, čia spausdiname Dirvos (Amerikoje) paskelbtą prof. A.J. Greimo laišką iš Paryžiaus. Prof. Greimas gyvena ir dirba ne tik Europoje, bet pačiame šališką nuomonę apie šiuo dienų Prancūziją ir jos vadovą prezidentą de Gaulle. Norėdami, kad skaitytojai įgautų kiek tuo reikalu objektyvesnį vaizdą, čia spausdiname Dirvos (Amerikoje) paskelbtą

Didžiajai Revoliucijai auštant, Prancūzijos viešąją opinią išjudino maža, iš pažiūros nereikšminga, brošiūra, pasirašyta kunigo Sieyes, ir užvardinta: „Kas yra Trečiasis Luomas? — Jis yra viskas, jis skaitomas nieku, o jis nori būti šiuo tuo.“ Sieyes reikalavo, kad du ano meto Didieji Luomai — Aristokratija ir Dvasiškių, truputį susigūžtų, susispaustų, padarydami vietos ir taip vadinamą Trečiąjam Luomui — buržuazijai. Didieji nesuprato ar nenorėjo suprasti. Ir žinote, kas iš to išėjo: giljotina pradėjo kapoti galvas, ir Trečiasis Luomas, tenorėjęs būti tik šiuo tuo, pasidarė viskuo.

Į šitą štai revoliucinį mitą prancūzai daro aluziją, du trečdalius visos žemijos, taip vadinamasis neišsivysčiusias tautas vadinama „Trečiuoju Pasauliu“. Neužmirštamos Yaltos Konferencijos dėka, žmonija tapo padalinta į du pasaulius: į laisvąjį ir socialistinį. De Gaulle į tą konferenciją, kaip žinoma, nebuvo pakviestas, ir Prancūzija skaito, kad šis pasaulio pasidalinimas į dvi „įtakos zonas“, į dvi imperijas, jos neliečia ir neuzangažuoja. Ir visi de Gaulle politiniai ėjimai liks nesuprantami, visa jo vingiuota politika — beprasmiška, neišrūškinusi visų pirma pagrindines Prancūzijos politines linijas visomis jėgomis kovoti prieš Yaltos sutarimą sukurtą pasaulį.

Nereikia, manau, aiškinti, kad tokia politika, kaip ir visos politikos, yra egoistiška, siekianti visų pirma naudoti didybės Prancūzijai, norinti atgauti jai jos seną vietą pasaulyje. Tačiau nereikia užmiršti, kad ši politika, kovojanti prieš Yaltos konferenciją, tarp kurios aukų randasi ir Lietuva, ypač tokiu momentu, kai Kennedy ir jo palikuoniniai bando atstatyti senąją Roosevelto ir Stalino draugystę, privalo domintis ir mus.

Štai kodėl, pasiėmiau pakalbėti, apie dažną amerikietį piktinančią generolo de Gaulle pasaulinę politiką. Keista, kai pagalvoji, net tragiška yra asmeniškai de Gaulle likimas. Šis akiai klausyti išmokintas karininkas sukiyla prieš Prancūzijos maršalą. Aristokratas, nors ir smulkųjų bajorų kilmės, jis priverstas vesti liberalinę, socialinės pažangos vidaus politiką. Konservatorius ir imperialistas, jo pirmoji užduotis, sugrįžus į valdžią, yra — dekolonizuoti visą prancūzišką Afriką, skubinti Alžiro išlaisvinimą ir kasmet imetamais šimtais milijonų dolerių remti Ben Bella kuriamą socialistinį režimą. Užkietėjęs anti-komunistas, jis štai prancūzų socialistų partijai visais perkūnais griaužiant, tiesia ranką pačio griežiausio komunizmo kraštui — Kinijai... Jokie psichologiniai tyrinėjimai neišaiškina de Gaulle pasirinkimo išlaisvinti Kalvarijos kelio.

Daug kas bando išaiškinti de Gaulle politiką jo neapykanta Amerikai. Tai, žinoma, irgi nerimta; didelis žmogus negrindžia savo pasaulinės politikos asmeniškais sentimentais. Nors ir reikia pripažinti, kad Amerikos jis, tur būt nenešioja kaip amžinosios meilės, savo širdyje. Nereikia užmiršti, kad Amerika per visą karo metą atvirai palaikė Petainą prieš de Gaulle. Nereikia užmiršti, kad Rooseveltas, apsisitęs Casablanca mieste (tuo metu Prancūzijai priklausiusiam Maroke), pakvietė de Gaulle atvykti su juo pasikalbėti; jį tai de Gaulle atsakė sausu komunikatu, kad Prancūzijos valstybės galva negali priimti pakvietimų atvykti pas save. Prancūzai, o tuo labiau de Gaulle, neužmiršo ir Eisenhowerio įsakymo evakuoti tą tik išlaisvintą Strasburgą ir de Gaulle atsakymo: įsakymo prancūzų dalinių vadams neklusyti Amerikos karininkų — alijantų

— parėdymų. — „Draugiški“ Prancūzijos santykiai su Amerika nėra jokia naujiena: jie ilgą laiką buvo pridenkti mandagumo formulėmis, amžinos prietelystės prisaikomis; jeigu jie dabar rodo savo apnuogintą veidą, tai dėl to, kad de Gaulle manymu, atėjo laikas gėdingumo skraistę nutraukti, kad nepasitikėjimo ir nemelės rodymas Amerikos atžvilgiu politiniai apsimoka. Kennedy tai buvo puikiai supratęs ir prieš mirtį privačiai kalbėdamasis su vienu žymiu prancūzų žurnalistu, pareiškė jam, kad jis viską darys, idant nebeduotų de Gaulliui progą demonstruoti pasauliui savo įtemptus su Amerika santykius. Rendez-vous jau buvo paskirtas, ir jeigu Kennedy dar būtų pagyvenęs kokį porą mėnesių, visa spauda dabar iš naujo kalbėtų apie amžiną Amerikos ir Prancūzijos draugystę...

Yra ir tokių tarptautinės politikos komentatorių, kurie tvirtina, kad de Gaulle politika iš viso neturi jokios vientisos linijos, kad tai tik grabaliojimas už kiekvieno pasitaikiusio šiaudo, norint parodyti pasauliui, kad Prancūzija vis dar yra. Vos sugrįžęs į valdžią, de Gaulle pasuntė Eisenhoweriui konfidencialų laišką siūlydamas triumviratą pasauliui valdyti; Amerikai atsisakius įleisti Prancūziją, jis išgalvojo Prancūzijos — Vokietijos sąjį; jai nepavykus, štai dabar jisai ieško sąjungos su Kinija ir kalba apie Trečiąjį Pasaulį, kurio gynėju ir globėju būti esanti didžioji Prancūzijos misija.

Taip reikalai atrodo iš paviršiaus. O giliau pasižiūrėjus, jie daug komplikotesniais pasireiškia. Imkim kad ir šią pačią naująją — silpnojo ir badojančio pasaulio gynybo — politiką. De Gaulle grįžtant į valdžią, 1958 m. buvau aš užsienyje ir galėjau iš arti stebėti Prancūzijos užsienio politiką ekonominiai atsilikusiuose kraštuose. Kaip ir kiekviena stambesnė valstybė, Prancūzija turi prie savo ambasadų patarėjus kultūriniais ir techninio bendradarbiavimo reikalams. De Gaulle vyriausybė paveldėjo visų tokių patarėjų korpą, kurie — Prancūzijoje, tai ne paslaptis, daugumo buvo kairiųjų ar net labai

(Nukelta į psl. 4)

LANKŲ VĖJUI PADVELKUS

Balandžio 11 d. Bankstowo Liet. Namuose vakare įvyko reto stiprumo kamšatis. Kitas net pagalvojo, kad ir atvykę „beatles“ nebūtų tiek žmonių suvilioję. O vienas tautietis net šūktelėjo: „Jeigu ir šio vakaro nelaikyti Sydnėjaus lietuvių susivienijimu, tai to susivienijimo niekad nebūt!“ Visados šaltas ir atsargus Mindaugas Šumskas šį kartą ne juokais išsigo: tokios minios žmonių, ir negi varys nuo durų, jeigu nėra jų kur pasodinti. Skubiai buvo sunėsti atšarginiai suoliai, o kiti dairėsi net į lenkų namus, tikėdamiesi pagalbos iš buvusių priešių...

Šiaip taip susitvarkius su vakaro svečiais salėje šviesa užgeso ir pakilo uždanga. Priešais atsiveria Lietuvos gamtovaizdis su žydinčiom lankom, mėlynuojančiais vandenimis, ūkininko kiemu. Pradeda dvelkti „Žydinčių lankų vėjas“.

Gasparo Veličkos trumputis, dviejų veiksmų vaidinimas iš Lietuvos gyvenimo kaime vasarvidžio metu: truputėlis intrigos, kai atostogaujantis studentas kaimo mergelių širdes lanksto, truputėlis šokių, dainų, apstu patetikos ir meilės Lietuvai, jos nuširdiems žmonėms. Tokią Lietuvą visi prisimename: su talkom darbynečių metu, su smagiom užbaigtuvėm, su jaunimu ir vaishingu šeiminku. Tokios Lietuvos ir ilgimės. Tokią Lietuvos iškarpėlę ir matėme aną šeštadienį Dainavos scenoje.

Šį veikalėlį rūpestingai paruošė scenai p. A. Grinienė, o suvaidino, galima sakyti, visas Bankstowo lietuvių jaunimas. Labai nuosirdžiai p. Grinienėi talkininkavo p. V.R. Saudargienė, paruošdama tautinius šokius, A. Plūkas, sukurdamas dekoracijas. Kaip jau minėta, vaidintojai buvo išimtinai jaunimas. Tiesa, režisorei tai nelabai dėkinga medžiaga, nes daugelis jų beveik pirmą kartą pasirodė scenoje, vis tik su kantrumu ir darbu pasiekta labai daug: buvo kuo pasigėrėti, o visumoję visas pastatymas žitrovų tarpe sukėlė tikrai gyvų reminiscencinių išgyvenimų.

Iš vaidintojų savo laisvumu scenoje išsiskyrė N. Jurksaitienė, vaidinusi pagrindinę rolę, A.

Adamsaitė, kaime atostogaujanti miestietė, neradusi ryšio su kaimo žmonėmis, Vytenis Šliogeris, Lietuvos kaimui visas atsidavęs ir su juo suaugęs studentas, M. Mauragis, kaimo muzikantas, G. Hornienė, žavėjusi žiūrovus savo laisvumu scenoje ir drauge natūralumu, pagaliau J. Barila, vaidinęs lietuvių ūkininką.

Suminėtinai ir kiti vaidintojai antraeilėse rolėse: A. Garolis, D. Ramanauskaitė, L. Gaidžionienė, V. Gaidžionis ir taip pat eilė jaunimo, scenoje dalyvavę daugiau šokėjais: G. Dambrauskaitė, D. Genytė, K. Šiurkaitė, J. Reisgytė, G. Zigaitytė.

Šiame vaidinime ypatingai pabrėžtini šokėjai, iš kurių kaip solistas išsiskiria G. Sauka. Mergaitės, tiesa, grakščiai ir darniai šoko, bet ypač iš jų išsiskyrė G. Sauka (gal dėl to, kad jis buvo

vienas mergaičių tarpe?).

Zinoma, kalbant apie patį veikalėlio pastatymą yra ir žavėtinų momentų, yra ir blankesnių vietų, bet reikia atminti, kad čia nebuvo profesionalų pasirodymas, o jaunimo spontaniškas išėjimas į sceną, kuo gausūs žiūrovai labiausiai žavėjosi. Ypač pabrėžtina visų veikėjų lietuvių kalba: scenoje visi kalbėjo dailiai lietuviškai — aiškiai ir akcentuotai — be jokių svetimų priegaidžių ar išsireiškimų. Tai režisorės teigiamybė. Juk nėra jokia paslaptis, kaip mūsų jaunimas kalba lietuviškai, bet scenoje jie pasirodė tiesiog pasigėrėtinai.

Šiam vaidinimui šviesas tvarkė ir jas atitinkamai pritaikė p.p. S. Sankauskas ir V. Stašionis. Paminėtina ir p. S. Makūnienė, buvusi režisorės dešinė ranka ir pa-

„Žydinčių lankų vėjo“ statytojai ir vaidintojai: stovi pirmas iš dešinės M. Šumskas, administratorius ir kvyrtioji iš dešinės režisore A. Grinienė. Nuotrauka E. Karpavičiaus

LIETUVOS LEIDINIAI TARPT. KIEL INSTITUTE

Kiello, Fed. Vokietijoje, universitete veikia ūkio institutas (Weltwirtschaftliches Institut) — neseniai jam sukako 50 veiklos metų. Pažymėtina, kad institute archyve saukta ir tūkstančiai Lietuvos, Latvijos ir Estijos periodinių ir kitų leidinių, ypač iš Baltijos nepriklausomybės laikų. Susidomėję gali pasinaudoti Instituto leidiniais. Įvairios lietuvių institucijos Vakaruose jau ne kartą tomis galimybėmis yra pasinaudojusios. Pateigiant už mokėstį atliekamos ir norimų leidinių fotokopijos. (E)

VAKARUOSE VERTINAMI NEPR. LIETUVOS PAŠTO ŽENKLAI

Prieš Velykas Frankfurte įvykusiose laisvosios pašto ženklų varžytynėse (jas rengė firma Ebel), kaip pastebėta, buvo vertinti ne prik. Lietuvos laikais išleisti pašto ženklai. Pvz. tose varžytynėse buvo atsidūrę Telšių pašto ženklai iš pirmųjų nepriklausomybės metų (kai dar nebuvo pastovių ryšių tarp centro ir provincijos). Už 15 Telšių ženklų buvo įvaržyta didelė 18.000 DM (4.500 dol.) kaina. (E)

Scena iš vaidinimo „Žydinčių lankų vėjas“: prie šulinio Vytenis Šliogeris (studentas) ir N. Jurksaitienė (ūkininkaitė). Dekoracijos A. Plūko. Nuotrauka E. Karpavičiaus

statymo metu suflerė.

Po vaidinimo vyko bendras pasilinksminimas, užtrukęs iki vėlaus vakaro.

Publika šiuo vaidinimu buvo tikrai patenkinta. Ypač tai liudija gausios gėlių puokštės, kuriomis buvo apdovanotos režisorė ir jos visi talkininkai bei kairieji veikėjai. Bankstowo apylinkės Kult. Taryba gali didžiulius savo viešai parodoma veikla: jos parengimai visada su dideliu entuziazmu ir dėkingumu buvo gausios publikos priimti ir laukiami. Tebūna šis sėkmingas vaidinimas tolimesniu paskatinimu kitiems parengimams.

Šio vakaro proga Bankstowo Kult. Tarybą ir vaidintojus nuosirdžiai pasveikino Krašto Vadybos ir Krašto Kultūros Tarybos pirmininkas p. I. Jonaitis, Bankstowo apylinkės v-bos p-kas p. A. Lelešius ir visiems visiems vaidintojams, darbuotojams ir gausiai publikai nuosirdžiai padėkojo Bankstowo Kult. Tarybos narys ir šio pastatymo administratorius p. Mindaugas Šumskas. Šis spektaklis sydnėjiskams lietuviams paliko gana gilų įspūdį ir reikia manyti, kad šio veikalėlio statytojų pastangas jie priėmė su tuo pačiu nuosirdumu, kaip kad ir patys rengėjai nuosirdžiai tam ruošėsi.

Su šiuo vakaru rišasi vienas gražus epizodas, kurio negalima šia proga nutylėti. Dėl pašto darbuotojų streiko Sydnėje Mūsų Pastogės laikui negalėjo pasiekti savo skaitytojų, ir tai išnaudodamas Mūsų Pastogės administratorius p. B. Stašionis po pirmo veiksmo pertraukos metu paskelbė, kad galima gauti Mū-

MIRĖ RAŠYTOJAS

V. ŽILIONIS

Kovo 20 d. Kaune mirė rašytojas Vincas Žilionis. Jis buvo gimęs 1905 m. lapkričio 28 d. Marijampolės apskr., nuo 1927 m. buvo mokytoju. 1938 m. pasirodė pirmas Žilionio literatūrinis darbas „Būdvių mokykla“ (romanas), 1940 m. išėjo apsakymų rinkinys „Svetima moteris“. Pedagoginėje ir literat. srityje Žilionis dirbo ir pokario metais. Stambiausias kūrinys bolševikmečiu — 1959 m. pasirodęs romanas „Atsisakom nuo senojo svieto“ (pavaizduoti 1905 — 1907 m. įvykiai). (E)

H. BLAZUI 60 m.

Ilgamečiui VLIKO bendradarbiui ir žymiam lietuvių spaudos darbininkui Henriui Blazui neseniai sukako 60 m. amžiaus. Gimęs 1904 m. Blazas Kauno universitete 1924 — 1939 m. studijavo lietuvių literatūrą ir filosofiją. 1928 m. įsteigė „Studento“ laikraštį ir jį redagavo — tad neseniai Blazui bus sukakę žurnalistinio darbo 35 metai. Nepr. Lietuvoje leido ir redagavo visą eilę laikraščių (Diena, Kuntaplis, Laikas ir kt.). Buvo kelių laikraščių redaktorium ir išeivijoje, Vak. Vokietijoje ir 1949 m. jam nuvykus į JAV (Lietuvių

Kelias). Nuo 1953 m. H. Blazas redaguoja mėnesinį Tarpt. Valsčių Sąjungos biuletinį New Yorke. 1943-44 m. Blazas buvo kalintas Stutthof koncentracijos stovykloje. Nuo 1946 m. jis aktyviai dirbo L. Valstiečių Liaudininkų S-gos valdyboje, vėliau buvo gen. sekretorium. 1955-1961 m. buvo VLIKO Prezidiumo narys — sekretorius. Blazas yra auctorium knygos „Raudonasis siaubas“ (du leidimai 1941 ir 1942), kelių brošiūrų, be to yra paskelbęs atsiminimų apie žymiuosius rašytojus bei politikus, išgyvenimus kacetė ir kt. Bendradarbiauja Liet. Enciklopedijoje. Simpatingajam VLIKO veiklos bičiuliui linkėtina sulaukti dar daug kūrybinių metų. (E)

sų Pastogę čia pat. Buvo gražu ir net graudu žiūrėti, kaip žmonės veržėsi pro duris, kad gautų Mūsų Pastogę. Galime sakyti vienaip ar kitaip, bet mūsų žmonės savo spaudą mėgsta ir jos reguliariai negavę pasiilgsta. Gaila, kad p. Stašionis tą vakarą turėjo labai ribotą egzempliorių skaičių ir visų patenkinti negalėjo. Bet po vaidinimo smagu buvo stebėti, kaip Mūsų Pastogę ėjo iš rankų į rankas bent susipažinimui. Matydami tokį prielankumą, Mūsų Pastogės leidėjai ir redakcija tikrai yra labai dėkinga ir gali dėl to net didžiulius.

Už šį tikrai nuotaikingą vakarą tektų tik pasveikinti Bankstowo apyl. Kult. Tarybą ir veikalėlio statytoją režisore p. A. Grinienę, kuri „per aspera ad astra“ savo numatytą tikslą su kaupu pasiekė.

L.D.

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ BIULETENIS

Neseniai gautas Lietuvių Gydytojų Biuletinis, leidžiamas Čikagoje Lietuvių Gydytojų Sąjungos. Kadangi po paskutinio Sąjungos suvažiavimo įvyko persiorganizavimas ir šioji sąjunga praplėsta į Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungą, tad ir šis biuletinis pasidarė šios sąjungos organu. Šis leidinys yra gana puošnus, pulkiai sutvarkytas, rūpestingai parinkta ne vien tik profeminė, bet ir informacinė medžiaga. Idomu ir tai, kad šiame biuletinyje rašoma ir apie Sydney Liet. Gydytojų Draugiją, net idėta jos pirmojo susirinkimo nuotrauka. Biuletinį redaguoja Dr. S. Biežis ir šalia jo dar redakcinė komisija.

AKIVARA

BARBEKIŲ

(Tęsinys)

Puplys: Tylėk, tylėk! Čia gerai kalbama! Čia jau į mano temą! Vadinasi, jei toks vaikinys mano dukters rankos prašytų, tai aš daug ir negalvočiau!

Puplienė: Aukso žodžiai!

Vincas: Ar jūs nejuokaujate, ponas Puply?

Puplys: Ką? Aš juokauju? Jaunuoli, čia reikalingas liečia mano dukra! Koks čia, vadinasi, gali būti juokas? Aš niekada nebuvau rimtesnis savo gyvenime!

Kristina: Tai jūs sutiktumėte leisti man tekėti už Vinco?

Puplienė: Dukrele, taip ir nemandagu ir nekuklu! Pati siūlaisi...

Tešlienė: Duodamas imk, mušamas bėk — o ko gi jauniki, lauki?

Vincas: Mieli tėveliai! Nors gal ir ne labai patogus momentas, bet aš drįstu prašyti jūsų Kristinos rankos.

Puplys: Na, tai kaip čia, brangioji?

Puplienė: Čia tai pirmoje eilėje šeimos galvos reikalas.

Puplys: Na, tai ką gi — ir diplomą ir mašiną — tebūnie jau taip! Jau kad Vincas ir ponai Tešlienėi patinka, tai ką jau!

Tešlienė: Palauki, palauki! O kas gi pačiam padus sivilina? Svetimu protu netoli tenuousi — pats pirma gerai apsigalvok! Ne Tešlienė ženysi, bet savo dukrą!

Stygienė: Aš irgi patarčiau liečiau! Juk žinoma, kad pono Puplio žodis, kartą duotas, tai jau neatšaukiamas!

Tešlienė: Kelio atgal tada nebėra!

Puplys: Atleiskite, ponutės, bet kai man reikės patarimo, aš jau paprašysiu. Reikalingas čia man visiškai aiškus, sprendimas padarytas ir žodis duotas! Man belieka tik jauniesiems laimės palinkėti, taip sakant!

Puplienė: Tai gerai pasakyta — aš taip nesugebėčiau!

Vincas: Jeigu tėveliai nieko prieš, tai mes norėtume šį vakarą ir susižieduoti.

Puplys: Iš man pusės — dar geriau! Vadinasi,

iš paprasto barbekiu išeis proga, kaip reikiant!

Vincas: Kristina, ar priimsi iš manęs žiedą?

Kristina: Taip, Vincas!

Visi: Valio, valio! Ilgiausių metų!

(Visi dainuoja. Melodija: "On top of old Smokey")

Mieloji mergaitė, Klausyk, ką sakau: Už manęs tekėti, Aš tave prašau!

Aš tau pastatysiu Rūmus iš svajų Ir gintaro vartuos Iškalisi 'myliu'.

Aš neturiu turty, Brangių akmenų, Tik širdį užburta, Tavųjų akių.

Aš tau ją auksiu, Aš tau ją skiriu, Mieloji mergaitė, Aš tave myliu!

7

(Ateina Blakienė ir Kirvienė)

Kirvienė: Labas vakaras visiems!

Blakienė: Labas vakaras! Koks čia sujudimas?

Puplienė: Labutis, ponutės, labutis! Štai, koks čia pas mus siurprizas — gi sužieduotuvės!

Puplys: Taip, taip, mielos ponios — sužieduotuvės! Mūsų Kristina ir ponas Vincas, štai, šitas!

Blakienė: Na, bet kad jūs ir greit! Net aš nieko nežinojau! Sveikinu, sveikinu!

Kirvienė: Tikrai, kad čia jau labai paslaptingai — ponai Pupliai nei puse lūpų neprisitarė! Gal jau ir ne visai kaimyniškai —

Puplienė: Ponutė, tikėkite — čia ir mums buvo lygiai tokia pati staigmena!

Kirvienė: Kaip jau ten bebūvo — linkiu jau-

niesiems viso geriausio!

Vincas ir Kristina: Ačiū, ponai!

Puplys: Taigi, sakau, gerbiamosios ponios, turime sutikti su faktu, kad gyvename tikrai moderniais laikais. Progresas eina šuoliais visose srityse! Anksčiau pas merginas raiti įdavamė, tai viso kaimo šunis sukdavome, o dabar kavalieraičiai su limuziniais važinėja, tai nespėji nei pamatyti! Cha, cha....

Tešlienė: Pataikei, ponas Puply, kaip pirštu į akį!

Puplienė: Prašau čia prie stalo, ponutės! Gal po sandvičiuką, o gal po koki biskvitėlį — čia visi tikrai kontinentaliniai. O vėliau, tai ponas Puplys žada stiekių pakepti! Prašau, prašau! Jaunimas tuo tarpu gal norės kojas pamiklinti. (Jaunimas šoka Limbo Rock. Senesnieji užkandžiauja.)

Puplys: (Jaunimui baigus šokti) Šokis ir gražus, ir moderniškas, ir progresyvus, bet man ne prie širdies!

Stygienė: Jau paties kaulai per minkšti — prie ko čia širdis!

Kirvienė: Mums visiems jau tikrai pasižiūrėti! Puplys: Nesutinku su poniomis! Dar Puplys nesulūžęs — tik nuotalkos reikia, tai dar mitriau spardysis, negu jaunieji!

Blakienė: Be reikalo giresi, ponas Puply! Ką jau čia mums jaunuosius bepralenkti!

Tešlienė: Kol riebusis suly, tai liesasis padvės — Ką jau besakytum, kakta sienos nepramuši!

Puplys: Štai, aš jums ir įrodysiu! Tik ne aš vienas: ponios man padėsit! Parodysim jaunimui, kad ir mes dar šio to verti!

Kirvienė: Palikit jau mus ramybėje, ponas Puply!

Puplys: Jokių atsiprašymų — prašau!

Tešlienė: Tebūnie! Juk sakoma: žilė galvon, velnias uodegon! Jeigu jau ponas Puplys atlaikys, tai ir Tešlienė neatsisakys! Einam, ponios! (Puplys, Tešlienė, Kirvienė, Blakienė ir Stygienė šoka suktinį. Visi dainuoja.)

Reik mokėt ir žinot, Kaip mergytę paviliot! — Mergužėlei nešt saldinių Ir dainuoti meilės dainą —

Reik mokėt ir žinot, Kaip mergaitę paviliot! — Pabučiuot mamytėi ranką, Nunešt tėtei šnapso bonką —

Oi myliu, tai myliu, Net gyventi negaliu! Bet jei mane tu pameisi Aš gražesnę susirasiu —

Senas aš, bet supras, Ir merginos vertė ras! Senas jautis tvarką žino Ir vagos nebegadina!

(Baigus šokti visi ploja Pupliui)

Puplys: Na ir ka dabar pasakysite?

Kirvienė: Tai, žinai, nesitikiėjau!

Stygienė: Pasirodo, dar ir mes šio to vertos!

Blakienė: Pasišokom, kaip per vestuves!

Puplys: Ponutė, per vestuves tai ne taip pasoksime!

Kirvienė: Ta pačia tema kalbant: tai gal ponai Pupliai iškels dvigubas vestuves? Kad jau pradėjo siurprizais, tai visko galima tikėtis....

Blakienė: Tai jau aš dabar visai nenustebėjau.

Puplienė: Ka jūs čia, ponutės, iš nebūto būtų —

Kirvienė: Kam čia jau taip dangstyti, ponutė! Visas miestas tik šnabžda, kad daktariukas prie Pajautos sparną rėžia — ar atvirksčiai... Sunku ir besugaudyti...

Stygienė: Jeigu jau nei ponai Kirvienė nežinai, tai kas begali žinoti?

Tešlienė: Aš irgi sakau, kad nereikia ožio į daržą vesti — ir pats įlips. Viskam ateina laikas!

Puplys: Gi kas čia ir būtų blogo? Tokiai porelei nieko netrūktu...

Puplienė: Tai jau: ir iš pažiūros ir iš proto — abu, kaip nulieta —

Blakienė: Tik dabar apsižiūrėjau: o kur Pajauta?

Puplys: Tai, kaip čia pasakius, nuvažiavo pono daktaro atsivežti.

Puplienė: Nusprendė: ką čia klaidžios žmogus ar taksiuko ieškos! Juk mašiną turime. Sakom, padarysim siurprizą. Tai Pajauta sėdo mašinoje ir nuvažiavo. Tikiu, kad ponas daktaras bus labai maloniai nustebintas!

Puplys: Ir, savaime aišku, šį mūsų gražų žestą tinkamai įvertins!

Kirvienė: Tai jau čia man ir politika — mergina važiuoja kavalieriaus parsivežti!

Blakienė: Pritariu ir aš: čia jau labai neįprasta! Prieš visas taisykles — nei vienas, nei du...

(Bus daugiau)

Redaguoja: Antanas Laukaitis
38 Cheltenham Rd., Croydon, N.S.W. Tel.: UJ 4898

VYTIES JAUNĖS

Po laimėtų rungtynių žaidėjos, jų tėveliai ir treneris su žiūrovais visuomet pakilioje nuotaikoje kalbės. Būna ir pralaimėjimų. Tada visi ko greičiau sprunka namo. Gerai, kad tokių liūdnųjų vakarų per visą sezoną tepasitaikė tik trys. Vasaros sezono jaunės, surinkusios 26 taškus, atsidūrė lentelės viršūnėje ir vėliau žaidė finaluose.

Ketvirtųjų finaluose jaunos vytišės susitiko su Olympic komanda. Priešininkės taip pat turėjo vienodai taškų bet mūsiškės, turėdamos geresnį taškų santykį, buvo pirmos. Šiai komandai per varžybų susitikimus abudu kartu pralaimėta. Tai daug didesnės ūgių žaidėjos, fiziškai patvaresnės ir žaidžia gana šiurkštoku stiliumi. Mūsų jaunos žaidėjos, nebedamos visų šių priešininkių persvarų, ryžosi kietai kovoti. Ir tikrai savo puikiu žaidimu ir kovingumu nustebino netik savas, bet ir priešininkes. Rezultatas svyravo tris sykius tai į vieną pusę, tai į antrą, ir tik paskutinėse minutėse priešininkės užsitikrino pergalę. Po valingos kovos pralaimėta 38 — 45 (18 — 22). Taškai: G. Krivickaitė 14, N. Lapienytė 10, N. Vyšniauskaitė 6, A. Krivickaitė ir B. Latvėnaitė po 4. Be šių žaidėjų už komandą žaidė R. Germanaitė, B. Kmitaitė ir V. Jucytė. Visos žaidėjos žaidė gerai bet, sunkiausia darba turėjo gynėja M. Lapienytė, puikiai dengusi pagrindinę priešininkę ir labai gerai medžiojo taškus centro puolėja G. Krivickaitė.

Pusfinaliuose žaista su United Church komanda; šiai komandai taip pat buvo vieną sykį pralaimėta. Šį sykį klaidos nebuvo kartojamos ir 44 — 22 (14 — 4) rezultatu laimėta. Taškus pelnė: N. Vyšniauskaitė 16, G. Krivickaitė 9, A. Krivickaitė 8, M. Lapienytė 7, Latvėnaitė su V. Jucyte po 2 ir R. Germanaitė su B. Kmitaitė.

te neturėjo progos įmesti. Visos žaidėjos žaidė labai atdyžiai, kad užtikrintus laimėjimą ir teisę žaisti Grand Final prieš tą nelemtą Olympic.

Komandos treneris žinomas buvęs krepšinio žaidėjas ir nuolatinis sporto darbuotojas A. Merūnas.

Kieta kova prasidėjo nuo pirmų žaidimo sekundžių. Mūsų komanda šį sykį atkreipė didelę dėmesį į gynybą ir paralizavo veržlias priešininkes. Kova buvo labai lygi, ir puslaidis pasibaigė 10 —

10. Priešininkės dėjo visas pastangas paveržti laurus, nevengdamos šiurkštus žaidimo. Už pražangas pora priešų žaidėjų rungtynėms einant prie galo turėjo apieisti aikštelę. Priešininkiai labai gerai žaidžianti centro puolėja buvo paversta M. Lapienytės globai. Marytė savo pareigą atliko labai puikiai, nors jai į pagalbą dar turėjo ateiti viena puolėja, kad išardžius priešininkių derinius. Mums taškus labai gerai medžiojo N. Vyšniauskaitė. Visos žaidėjos parodė stiprią valią ir ryžą šiam svarbiam laimėjimui atsiekti. Laimėta 22 — 20; taškai: N. Vyšniauskaitė 12, M. Lapienytė su A. Krivickaitė po 4, ir G. Krivickaitė 2. Rungtynėse dalyvavo komanda pilname sąstata.

Šis laimėjimas tai buvo triumfas A. Merūnui ir visoms žaidėjom, tai vaisius trenerio ir žaidėjų įdėto darbo ir pastangų. Jeigu ir toliau bus nuosirdžiai dirbama, klausoma trenerio, tai šis laimėjimas nebus paskutinis, o tik pakopa į tolimesnį tobulėjimą. B.N.

Šachmatai

Prasidėjus Pietų Australijos šachmatų pirmenybėms 1.4.64, pirmame rate A klasėje Vytis I nugalėjo Vytį II 3:2 rezultatu. L. Horton sulošė lygiom su A. Kuntala, R. Arlauskas nugalėjo V. Opulskį, J. Hortovanyj laimėjo prieš P. Savenį, P. Garret sulošė lygius su P. Lukošiu ir A. Kammer pralaimėjo A. Markevičiui. Vyties I komandoj lošia visi čempionai ir Vytis I yra S.A. čempionu. Šiais metais į tą komandą įsijungė ir R. Arlauskas — korespondencijos tarptautinis meistras. Pasikalbėjime su S.A. šachm. S-gos Pirmininku G. Kosnickiu, jis pareiškė, kad R. Arlauskui pradėjus lošti Vytis I šiais metais yra stipriausia komanda Pietų Australijoje ir vienintelis favoritais laimėti ir šiemet čempiono vardą. Vyties II kom. sudaryta iš lietuvių ir vos nugalėjo pirmosios komandos. Partijos baigmėje P. Lukošius turėjo laimėtą padėtį, bet išmainęs žirgą už pėstininkį sulošė lygius. P. Savenis turėjo tikras lygiusias, bet vienas klaidingas rikio pavaižavimas privertė pasiduoti.

B kl. sulošė 2½:2½ prieš vice-meisterį Victoria. Neatvykus iš B

kl. 3 žaidėjams ir lošiant V. Vilčinskui iš C kl. rezultatai reikia laikyti puikiu. St. Reivytis sulošė lygiom su labai stipriu lošėju, V. Kukuras ir K. Cieminis laimėjo ir paskutinėje lentoj V. Vilčinskas pralaimėjo 1 taškas atiduotas vel-tui. Šiais metais yra galimybių B kl. pasidaryti čempionu, tai nevertėtų už dyka taškus atidavinėti.

P. Lukošius pasiūlymu ir šachmatų S-gos posėdy klubų atstovų beveik vienbalsiu nutarimu šiais metais įvesta nauja klasė A Rezervo. Rezultate pirmenybėse komandų skaičius pakilo 20% ir yra progos buv. A kl. žaidėjams vėl įsijungti į pirmenybes.

Pasiūlymas buvo padarytas siekiant progos lietuviams iškilti, nes buv. A kl. žaidėjų lietuvių tarpe yra daug.

8.4.64 Vyties A Rezervo kl. lošė prieš ukrainiečius — vieną iš stipriausių komandų. Pirmoj lentoj pralošė Kammer (iš A kl.). Antk. sulošė lygius. P. Savenis turėjo tikras lygiusias, bet vienas klaidingas rikio pavaižavimas privertė pasiduoti.

Henrikas Malakūnas

KALNAIS IR PAKALNĖMIS

SU KUPRINĖM IR PALAPINĖM PER NAUJĄJĄ ZELANDIJĄ

Pamatyti Naująją Zelandiją seniai norėjosi. Viliojo gamta, kuri, kaip sakė, esanti labai europietiška: kitokie medžiai ir augalai. Svarbiausia — snieguoti kalnai su vulkanais ir geizeriais, kurių čia Australijoje neturime. Nepavykus prikalbinti lietuvių studentų kelionės draugais, prisidėjau prie grupės Melbourne studentų, senųjų ir naujųjų australų — Ken, Kurt, Heinz, Leo ir Sidney. Skubiai supirkę visą kelionės aprangą, išsiėmę užsienio pasus, susimokėję kelionei su grįžimu, likusį kapitalą pavertę travellers čekiais, — iš viso 70 svarų, — gruodžio 19 d. mūsų šešetas su kuprinėmis, palapinėmis ir ritualiais virvių pajudėjome traukiniu iš Melbourne.

Sydneyje turėjau progos dar kartą pamatyti lietuviškus veidus. Kolegos — Rimas Sližys ir Romas Cibulskis pasitiko ir sunkiai mano, vos pakeliamą kuprinę nugabeno į "Orenje" laivą. Jiedu sąžiningai atstovėjo krante, kol laivas pajudėjo. Gal dar vis tikėjosi, kad persigalvojęs išlipsiu ir Kalėdas drauge su jais švęsiu Sydneyje.

Kelionė laivu truko tris dienas. Maistas buvo geras. Valgėm, kiek tik tilpo ir kiek ant stalo padėjo. Tuo mat būdą tikėjomės, kaip tie kupranugariai, susidaryti energijos atsargas. Nežinojom, kiek jos mums reikės: teks su kuprinėmis laiptoti po kalnus, keliauti daugiau kaip mėnesį po Naujosios Zelandijos žemę, po žemę, kurios nepažįstam, o svarbiausia — visi su ribotu kapita-

lu. Mūsų todėl obalsis ir buvo: "Kur duoda — valgyk, savo tau-pyk!"

Saulėi tekant laivas įplaukė į Wellingtono uostą. Dangus buvo debesuotas. Prieš akis nuo vandens bėgantys miestai. Bet namukai tai pasirodė dar labiau žemės prisigūžę kaip Australijoje. Lyg ir nusivylimas. Praėję pro munitę be didelių kontrolių, skubėjom ieškoti mūsų užsakytos nuomojamosios mašinos, už kurią 80 svarų rankpinių jau iš kalno buvo sumokėta. Planavom mat šiaurinę salą apvažiuoti nuomotuotu autu, o Pietinę tai jau pėstute. Bet numatytos didelės mašinos firma nebeturėjo. Teko tad pasitenkinti paprasta keleivine. Nors ir nauja buvo, bet šešiams sutilpti, dar su milžiniškomis kuprinėmis buvo labai ankšta.

MATĖM PRAGARĄ!

Kelias pirmyn taip ir prasidėjo. Apsirūpinę maisto dėžėmis, susispaudę kaip silkės, pasukom į šiaurę. Pirmą dieną nuvažiuavom apie 200 mylių ir pasiekėm Tongarino National Park, kur pasisveikinom su pirmaisiais kalnais ir pažinom vulkanus. Palikę dalį kuprinų ir maisto nakvynės vietoje, anksti rytą su pakilusiū ūpu ėmėm kopti. Jei jau lipti, tai ligi pat viršūnės — į Ruapenu kalną, 9175 pėdų! Tai dar veikiantis ugniakalnis: praterę vanduo karštas, aplinkui tirpsta sniegas, karšti garai ir vanduo kyla. Čia pasišildėm savo "baked beans" dėžutes ugnies nekūrę.

Pacią viršūnę buvo sunku pasiekti — reikėjo naudoti ledo kirvukus. Nepasidavėm ir su dideliais vargais lipom, kol visai nepastebėję, atsiradom net antrojo kalno pusėj. Staiga užpuolė beizaro — pasidarė tamsu ir žiauriai šalta. Nebežinojom, į kurią pusę eiti atgal: vienas sako čia, kitas ten. Teisybė buvo mano, aš geriausiai atspėjau. Sugrįžę į Tongariro užėgą, radom ten prigūžėjus daugiau australų negu zelandiečių. O tas jau nepatiko. Mes gi naujųjų ieškotojai! Nutarėm todėl kraustytis prie sekančio kalno — Ngaurunoe, 7515 pėdų. Palikę mašiną, nes toliau jau buvo nebepravažiuojamas kelias, kibom pėsti į kalną, kurį galima pavadinti pele-nų vulkanu. Labai status ir miniškomis kuprinėmis buvo labai ankšta.

Pacią viršūnę buvo sunku pasiekti — reikėjo naudoti ledo kirvukus. Nepasidavėm ir su dideliais vargais lipom, kol visai nepastebėję, atsiradom net antrojo kalno pusėj. Staiga užpuolė beizaro — pasidarė tamsu ir žiauriai šalta. Nebežinojom, į kurią pusę eiti atgal: vienas sako čia, kitas ten. Teisybė buvo mano, aš geriausiai atspėjau. Sugrįžę į Tongariro užėgą, radom ten prigūžėjus daugiau australų negu zelandiečių. O tas jau nepatiko. Mes gi naujųjų ieškotojai! Nutarėm todėl kraustytis prie sekančio kalno — Ngaurunoe, 7515 pėdų. Palikę mašiną, nes toliau jau buvo nebepravažiuojamas kelias, kibom pėsti į kalną, kurį galima pavadinti pele-nų vulkanu. Labai status ir miniškomis kuprinėmis buvo labai ankšta.

DAR APIE AMERIKOS LIET. SPORTININKUS

(INFORMUOJA ALFAS)

1. Pranešama visų žiniai, kad Amerikos lietuvių sportininkų maršrutas Australijoje (praneštas mūsų š.m. kovo 18 d. aplinkraštėje) yra pakeičiamas pagal pridedamą naują tvarkaraštį. ALFAS Valdyba apgailestauja, jei kai kurios vietovės dėl šio maršruto pakeitimo turės pertvarkyti savo programas, tačiau šis pakeitimas yra būtinas norint duoti progos kuo daugiausiai Australijos lietuviams pamatyti svečius.

2. Oficialiai galime pranešti, kad atvykstančių Šiaurės Amerikos lietuvių sportininkų grupės vadovas bus Valdas Adamkavičius, o krepšinio rinktinės treneris — Vytautas Gryzauskas.

3. Komitetui prašomi duoti sa-

vo pasiūlymus ALFAS Valdybos išleisimai programai — suvenyru.

4. ALFAS Valdyba kovo 20 d. nutarė, kad "Šiaurės Amerikos lietuvių sportininkų I-jo vizito Australijoje ženklas" viešai nebus pardavinėjamas, o bus įteiktas tik pagal nuostatus, kurie bus neužligo išsiuntinėti klubams ir komitetams. Zenklo pagaminimą finansuoti bus kviečiami Sydneyjaus, Melbourne ir Adelaidės sporto klubai bei ALFAS Valdyba lygiomis dalimis, o taip pat ir Geelongo klubas mažesne suma.

5. Šiaurės Amerikos — Australijos lietuvių krepšinio rinktinės rungtynės įvyks Adelaidėje, rugpjūčio 1 d., šeštadienį. Rink-

tinės dalyviams liepos pradžioje bus išsiuntinėti per klubų valdybas atskiri kvietimai su smulkią informaciją šių rungtynių reikalui.

6. Norime atkreipti visų komitetų dėmesį į aukų rinkimo vajų. Dar kartą pabrėžiame, kad mūsų svečiai atvyksta Šiaurės Amerikos lietuvių duosnumo dėka, kas tačiau neatpalaiduoja ir mus nuo pareigos visomis išgalėmis prisidėti prie šio istorinio vizito įgyvendinimo. Atsiminkime, kad Amerikos lietuviai atidavė savo aukas rinktinės kelionei paremti, rinktinės žaidynių nematys, jomis gėrėsime mes — Australijos lietuviai, o ypač mūsų jaunimas. Todėl norėdami ir nekantriai laukdami šio istorinio vizito, suaktyvinkime aukų rinkimą, išsekime plačiau į mūsų visuomenę, kad visi tautiečiai turėtų progos prisidėti prie šio, iki šiol svarbiausio įvykio Australijos lietuvių gyvenime.

ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTININKŲ

MARŠRUTAS AUSTRALIJOJ

(Šis maršrutas pakeičia duotą kovo 18 d. aplinkraštį)

Svečiai atvyksta į Sydnėjų iš JAV — liepos 9 d., ketvirtadienį, 7.45 ryto.

Sydnėjuje:

Nuo liepos 9 d. iki liepos 17 d., su išvyka į Newcastle, liepos 15 d. Išvyksta iš Sydnėjaus į Canberą (Flight 357) liepos 17 d. 9.35 val. ryto. (Gali būti pakeitimas išvykimui į Canberą liepos 16 d.)

Canberroje:

Atvyksta į Canberą liepos 17 d. 10.20 val. ryto. Išvyksta iš Canberros į Hobartą (iki Melbourne Flight 317) liepos 18 d. 8.50 val. ryto. Atvyksta į Melbourne 10.20 val. ryto ir išbus iki 1.45 val. po pietų, kuomet išskris (Flight 153) toliau į Hobartą.

Iš dalyvaujančių 5 komandų steito pirmenybėse visos komandos pasirodė vertos Vyties vardo, tik su C kl. komanda padaryta taktinė klaida nepastatius lošti stipriausių lošėjų, bet išleidžiant jaunus lošikus. Pasekmė 4:1. Tai yra iš viso pirmas C kl. pralaimėjimas. Tašką laimėjo Č. Savenis.

Hobarte:

Atvyksta į Hobartą liepos 18 d. 3.15 val. po pietų. Iš Hobarto išvyksta liepos 22 d. 4.20 val. po pietų į Melbourną (Flight 156)

Melbourne:

Atvyksta į Melbourną liepos 22 d. 6 val. vakaro. Išvyksta iš Melbourne į Adelaidę liepos 28 d. 1 val. po pietų (Flight 216).

Adelaidėje:

Atvyksta į Adelaidę liepos 28 d. 2.10 val. po pietų. Išvyksta iš Adelaidės į Perthą rugpjūčio mėn. 4 d. 3 val. po pietų (Flight 216).

Perthe:

Atvyksta į Perthą rugpjūčio 4 d. 7.15 val. vakaro. Išvyksta iš Pertho rugpjūčio 8 d. 8 val. ryto į Sydnėjų (Flight 231) pakelii sustodami Adelaidėje 25 minutėms: nuo 2.15 iki 2.40 val. po pietų.

Sydnėjuje:

Atvyksta į Sydnėjų rugpjūčio 8 d. 5.35 val. vakaro. Svečiai išvyksta atgal į JAV iš Sydnėjaus rugpjūčio 12 d. 5.30 val. vakaro. Šio maršruto valandos ir skridimų numeriai (Flight No.) yra ANA oro bendrovės.

ALFAS

ki. Net akyse mirga ir nespėji susigaudyti, iš kur ir kokios spalvos ateina. Pagalvojau tik sau vienas, tai tokį, turbūt, pragarą ir Dantė matė, ypač dėl smarvės.

Mes buvom norėję kur nors antkalnėje pernaktuoti, kad iš pat ryto galėtumėm į tretįjį tos grupės kalną keltis. Bet tas vėjas ir toji smarvė atbaidė nuo tokio sumanymo. Leidomės šliauždami, nes kur dedi koją, ten arba klimpsta arba slysta. Šiaip taip nusileidom iki mažos trobelės, pastatytos nespėjusiems sugrįžti į pakalnės patogų viešbutį. Buvo visai tamsu. Pamiršom net, kad tai Kalėdų vakaras — Kūčių naktis.

Bet užtat labai gražu: ežerai ir ežerėliai prisiglaudę iš įvairių pusių prie Tongarino kalno. Jie keičia savo spalvas. Kai žiūri nuo viršaus, atrodo, kad vienas vulkanas yra iškilęs iš kito.

Staiga pasidarė pasiutiškai šalta. Ant veido užsimauti specialios dangos neturėjau. Bandžiau apsišvitioti nertiniu, bet vistiek gerokai apšalau, nors aprangos, rodos, pasiėmiau apšaliai. Pasirodė, kalnuose buvo ir per maža ir per plona. Pirštai šalo ir per vilnones pirštines. Apšalo ir mano draugas. Bet visdėlo ir šitas kalnas buvo įveiktas. Liko tik pašukbomis grįžti prie paliktos mašinos, į pakalnę. Pamiegoję drožėm dulkėtą keliu į kitą pusę salos — prie jūros, kur yra Mt. Egmont, 8260 pėdų.

EUROPIETIS SPECIALISTAS OPTIKAS

Pritaiko Jūsų akims ir parduoda visų rūšių akinius. Darbo valandos kasdien 9-18 val., šeštad. 9-13 val.
8th Floor, Capitol House, 109 Swanston St., Melb., C.I. (Priešais Melbourne Town Hall)
Tel. 63-2231

"KOVO" FRONTE

"KOVAS" DIRBA

Šių metų "Kovo" valdyba ypatingai turi daug darbo, dėl ko jie ir nesnaudžia. Šiuo metu pagrindinis užsiėmimas yra išdirbti kuo geresnį ir puikesnį planą svečių iš Amerikos sutikimo balui, kurio šeiminkai bus koviečiai. Atrodo, kad pasirošimai jau pradėti, ir balius su kažkas nepaprasto. Jau dabar sydnėjikiams patartina šią datą palikti laisvą ir ją išnaudoti kartu su sportininkais iš Amerikos.

KREPŠININKAI VARŽOSI

Šiuo metu Sydnėjaus "Kovas" turi ištatę ir varžybas tris savo komandas: vyrų, žaidžiančių pirmadienį vakarais "City of Sydney" pirmenybėse antra komanda (kuriai sudaro susijungę Kovo ir buv. Tauro krepšininkai), žaidžiančią Auburne trečiadieniais.

Iš visų geriausiai sekasi merginoms, kurios savo pirmenybėse "A" klasėje ypatingai gerai laikosi ir stovi pirmajame ketvirtuke.

Antrojo rato pirmosiose rungtynėse kovietės išplėšė pirmąsias dvi pergalės prieš "Spartans" 22:17 (11:4). Taškai: Paulauskaitė 7, Čelkytė 6, Meškauskaitė 5, S. Motiejūnaitė 4 ir N. Čepulytė 0; ir prieš "Sprites" 24:11 (10:5). Taškai: Meškauskaitė ir L. Motiejūnaitė po 8, J. Čepulytė 6, S. Motiejūnaitė 2, Čelkytė, Paulauskaitė ir N. Čepulytė 0.

Paskutiniu laiku kovietės merginos sparčiai progresavo ir šiuo metu, treniruojamos A. Lapšio, kuris, gaila, greitai laiku apleidžia Sydnėjų. Jos pradeda įgauti tikrą komandinį susižaidimą, kas jas ateityje padarys dar stipresnes.

Vyrų komandoms, žaidžiančioms taip pat "A" klasėje, sekasi truputį silpniau, nors po atostogų įdėtas darbas jau pradeda rodyti savo vaisius. Šiuo metu ypatingai gražią pažangą daro S. Lukoševičius ir A. Daniškevičius.

1 RINKTINĖ

Greitu laiku prasidėsiančiose Sydnėjaus distrikty moterų krepšinio pirmenybėse, Parramattos distrikto rinktinėn treniruotis pakviestos 6-kios kovietės: L. ir S. Motiejūnaitės, Paulauskaitė, Čelkytė, Meškauskaitė ir J. Čepulytė. Šios rinktinės treniruotės vyksta Auburne šeštadienį rytais.

KVIEČIAMAS PRIEAUGLIS

Sydnėjaus kapeliono kun. P. Butkaus pastangomis sudaryta jaunų berniukų ir mergaičių (12 — 15) metų grupė, kurie nuo balandžio 12 dienos jau pradėjo mokintis žaisti krepšinį sekmadieniais po pamaldų Lidcombe bažnyčioje kieme. Šią grupę sutiko treniruoti A. Laukaitis ir K. Protas. Visi tėvai, turintieji jaunus vaikus berniukus ir mergaites, norinčius kartu su kitais to amžiaus lietuviukais išmokyti krepšinio, prašomi po pamaldų vaikus atvesti į šventorių esančią krepšinio aikštelę. Pramo-kus žaisti numatoma padaryti komandą ir užregistruoti į vaikų pirmenybes.

(A. L.)

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

PERTH

"PATYS SAU AČIŲ!"

Kovo 30 d. (Vėlykų 2-ą d. vakare) Perth'o meno grupė kartu su tautinių šokių grupe suruošė kavutę — "Patys sau ačiū", kaip išsireiškė p. Garnys. Nors Pertho lietuvių bendruomenės visados yra dėkinga jauniems ir jų vadovams už įvairius meno ir tautinių šokių paruošimus, bet gal būt mes nesuprantame jų jaunų entuziastų po betkurio pasirodymo pamylėti kad ir tokia kavutė, kaip kad ši vakarą. Tada gal būt dar labiau sustiprėtų jungtis tarp senimo ir jaunimo. Juk ir ši vakarą matėsi daug gražaus jaunimo drauge su savo tėveliais, kurių anksčiau panašiuose pobūviuose nesimatė. Pradžią gera. "Mes tikime, kad ilgai neišgyvens lietuviško jaunimo įsijungę į lietuvišką veiklą", guodėsi p. J. Miliauskas. O kun. Kemėsis savo trumpame žodyje pabrėžė: "Jaunime, ką jūs dabar padarysite savo tautai gero, po daugelio metų su malonumu atsiminsite. Ir tauta už tai jums bus dėkinga. Tad, jaunime, į bendrą darbą".

Galia, kad salė pasirinkta labai nepatogioje vietoje. Girdėjau, kai kas paklaidžiojęs ir nesuradęs salės sugrįžo namo. Vis dėl to, kodėl mes negalėtume naudotis tokioms kavutėms ramovėnų salėms, kuri yra patogioje vietoje ir gali būti p. K. Klimaitis brangiau nepaimtų, negu svetimieji, o gal tokiam reikalui ir iš viso nieko neimtų. Kaip būtų naudinga mūsų tautos bendriesiems reikalams, jeigu mes pagaliau paliautume buvę broliais Domeikomis.

Linksmas ir malonus buvo keletas valandų praleisti su jaunimu.

A. Vembutas

CANBERRA

OFICIALUS KLUBO ATIDARYMAS

Pranešama, kad gegužės 30 d., šeštadienį, įvyks oficialus Klubo atidarymas. Klubas atidarymo programa numatoma:

2 val. p.p. oficialioji dalis kurioje tikimasi dalyvaus žymūs kviešti svečiai. Po oficialios dalies — alutis. Gerbiamos ponios ir panelės, kurios turi, prašomos oficialiniame atidaryme dalyvauti tautiniuose drabužiuose. Į oficialų atidarymą prašome rinktis punktualiai. Sėdimos vietos salėje privalo būti užimtos mažiausiai penkias minutes prieš dvi. Pavėlavę į salę gali būti neileisti.

8 val. vakare, Klubas patalpose, viešas pobūvis su įdomia programa, linkama muzika ir gera vakariene. Įėjimo kaina vienas svaras asmeniui. Bilietus sau ir savo svečiams galima užsisakyti pas p.p. A. Andriušką — telef. 94606, V. Martišių — telef. 78823 ir P. Pilka — telef. 41828.

Bilietai bus vardiniai ir juos reikia atsiimti iš bare budinčio asmens ne vėliau gegužės mėn. 15 dienos. Grupinius stalus galima bus užsisakyti iki gegužės mėn. 21 dienos pas p. A. Andriušką.

Kovo 17 ir 18 d.d. Canberros ir apylinkės lietuviams buvo praves-tos rekolekcijos. Rekolekcijas pravedė iš Romos atvykęs prelatas L. Tulaba, šv. Kazimiero Kolegijos Romoje rektorius. Rekolekcijomis visi dalyviai buvo labai patenkinti. Po rekolekcijų, Klubas patalpose buvo suruoštos viešos vakarės, į kurias atsilankė beveik visi lietuviai. Vaisių metu, prelatas kalbėjo apie pasaulio politinę padėtį, o taip pat

supažindino su esama padėtimi rusų okupuotoje Lietuvoje. Po to, mielai atsakė į visą eilę patiektų klausimų.

Prisidėdami prie jo kelionės iš-laidų buvo padaryta rinkliava ir p. K. Labučio žiniomis, prelatui buvo įteikti 45 svarai.

Netolimoje ateityje Klubas patal-pose kas antrą šeštadienį bus ruo-šiami šokiai. Orkestro išlaidoms padengti, kiekvienas šokėjas-ja privalės mokėti tris šilingus.

Per Vėlykų pirmos dienos pasi-šokimą dalyvavo 87 asmenys. Pats pasišokimas praėjo gražiai ir jau-ki.

Klubas Komitetas suprasdamas nelengvą ekonominę pensininkų padėtį nutarė Klubo nario mokes-tį pensininkams sumažinti iki dviejų šilingų metams.

MELBOURNE

BLAIVININKŲ SUSIRINKIMAS MELBOURNE

Balandžio 12 d. p. p. Pocių namuose susirinkus skaitlingam Blaivininkų D-jos narių būreliui ir pir-mininkaujant p. N. Butkūnui buvo praves-tas antrasis D-jos susirin-kimas.

Draugijos sekret. Alb. Pocius sa-vo-pranešime pareiškė, kad D-ja nėra griežtų abstinencų sanbūris, bet nuosaikių žmonių susibūrimas į savo organizaciją kovai su vis di-dėjančiu besaikiu girtavimu tiek senimo, tiek jaunimo tarpe. Baig-damas savo pranešimą kalbėtojas patiekė susirinkimui paruoštą D-jos įstatų projektą, kurį per sekantį susirinkimą papildžius ir, jei reikės, pataisius numatoma priim-ti. Kartu buvo apgalvesta, kad

savaigaliais išvažiuodamas į nusi-pirtą ūkį p. Pocius yra priverstas pasitraukti iš valdybos. Už idėją darbą ir paruošimą įstatų buvo visų nuosirdžiai jam padė-kota.

Vėliau prie šeimininkų paruoš-tos kavutės, draugiškoje nuotaikoje buvo aptarta veiklos reikalai, priimta atitinkami nutarimai ir pasidžiaugta vis didėjančiu D-jos narių skaičiumi. Susirinkimą bai-giant buvo nutarta prašyti visų organizacijų, o ypačingai Moterų D-ju, kad per rengiamus įvairius balius visada bufetė būtų parduo-dama ir nesvaiginamųjų gėrimų bei kavos, nes dabar jaunimas, ne-gaudamas nieko kito, priverstas pirtki rusišką vėdka.

Buvęs

Pranešimai

PRANEŠIMAS PLUNKSNOS KLUBO NARIAMS

Sydney Liet. Plunksnos Klubo narių posėdis įvyks balandžio 25 d. p.p. Skorulių namuose 23 Virgi-nius Str., Padstow, 4 val. p.p. Po-sėdyje bus aptariami klubo reika-lai, o vakaro programoje klubo na-rio p. V. Skrinkos pranešimas aktualiaisiais mūsų bendruomenės klausimais. Pirmininkas kviečia visus narius aktyviai posėdyje da-lyvauti.

DAIL. E.E. AAVIK KŪRINIŲ PARODA

Estų dailininko Edgar E. Aavik dailės kūrinių paroda balandžio 15 d. atidaryta Chatterton meno galerijoje (78 Castlereagh Str., Sydney) ir truks iki gegužės 7 d. Dail. E. Aavik yra artimai susi-gyvenęs su lietuviais, gerai pažis-ta lietuvių dailę ir ypač susiža-vėjęs mūsų čiuurioniu.

Taip pat to paties dal. E. Aavik iniciatyva balandžio 27 d. (pirmadienį) 7 val. vak. ruošiamas

SYMPOSIUM

kur bus kalbama ir diskutuojama apie čiuurionį, Kandinskį ir liau-dies meną. Symposium įvyks 7-me augšte 77 King Str., Sydney (Feminist Club.). Lietuviai kvie-čiami aplankyti dail. Aavik parodą ir dalyvauti minėtame Sympo-sium.

PASISKIRSTĖ PAREIGOMIS

1964 m. kovo 22 d. visuotinia-me narių susirinkime išrinktoji Melbourn nauja Apylinkės Val-dyba, pasiskirstė pareigomis:

1. J. Pelenauskas — Pirminin-kas, 50 Hughes Cr., Dandenong Tel. 79 24617.

2. J. Meiliūnas, Vicepirminin-kas, 15 Jacka Str., W. Preston. Tel. 47 2216.

3. R. Šližys, Izdininkas, 5 Cat-rina Str., Blackburn.

4. J. Barkienė, Sekretorė, 25 Norwood Rd., N. Caulfield.

5. L. Vachergas, Parengimų va-dovas, 11 Will Str., Forest Hill. Tel. 87 46318.

Valdyba numatyda daugiau darbo šiais metais, pakvietė į aktyvų V-bos darbą šeštąjį narį R. Prašmūtą — 7 Mac Gregor Str., E. Malvern.

Ir kaip ištikrųjų nedaug tereik-čia įkurti blėstančią tautinę ug-nį. Svečias kunigas ar menininkas, kuris neįsivaikšdamas ir nesivarž-damas palieka savo dvasinius lo-bius kitiems pasinaudoti, sujaudi-žmones, atitraukia nors trumpam nuo kasdienybės, ir lieka malonus prisiminimas ilgam.

Dėkingi lieka hobartiškiai savo svečiams už tas valandas r vėl lau-kia malonaus apsilankymo atei-tyje.

A.K.

Įvykiai Hobarte

NUOTRUPOS IŠ HOBARTO

Laimingo supuolimo dėka prieš pat Vėlykas Hobarto lietuviai tu-rėjo religines ir kultūros bei meno dienas. Kun. Dr. P. Bačinskas, kaip paprastai, atvyko rekolekci-joms. Religinių rekolekcijų proga bendruomenė pasinaudodavo ir sa-vo tautiniam jaunimui atgaivinti. Šį kartą atsitiko, kad ir Paulius Rūtenis, žinomas mūsų daininin-kas ir artistas buvo Hobarte. Jis čia dainuoja "Linksmosios našlės" operetėje, kuri gastrolėms atvyko iš Australijos žemyno į Hobarto teatrą.

Paulius Rūtenis, visada pasiil-gęs lietuvių, susirado ir hobartiš-kius ir mielai sutiko prisidėti, kad religinės ir tautinės dienos praei-tų kuo gražiausioje nuotaikoje. Kai pradeda sekti, laimė nėra galo: ponas Krutuly, vienintelis Tasma-nijos lietuvių muzikas, vargonin-nikas, irgi atvažiavo trumpam į Hobartą, jis irgi prisidėjo. Užtat šeštadienio vakaro pamaldos gau-dė vargonais ir lietuviškom gies-mėm, gi kun. Bačinskas, kaip pa-prastai nepamiršo įtraukti reiki-šmingų ir svarbių minčių.

Kitą dieną, sekmadienio rytą, dar gražesnė nuotaika sekė lietu-vių susibūrimą. Pamaldas lydėjo vargonai, kuriais šį kartą jau pa-nelė Regina Krutulytė, neapsileis-dama tėveliui, grojo, gi giesmė ne-tilpo bažnyčioje, nes giedoją ir p. Rūtenis. Po pamaldų, kur buvo prisiminta pavergta tėvynė, ir po paskutinio rekolekcijų pamokalo skaitlinga bendruomenė persikėlė parapijos salėn, kur turėjo būti

bendri pusryčiai ir Nepriklauso-mybės šventės minėjimas.

Nepriklausomybės šventės minė-jimo paskaitą paruošė kun. Dr. P. Bačinskas. Jis jautriais ir supran-tamais žodžiais priminė svarbiau-sią mūsų tautos dieną ir jos reikš-mę. Jis kalbėjo, kad tėvynės meilės žaizda liktų visada atvira mūsų širdyje ir malopiu skausmu ne-leistų užmiršti mūsų svarbiausios pareigos svetimos žemės — kal-bėti draugams, pažįstamiems, sve-timiems, visam pasauliui, kad mū-sų Lietuva turi būti laisva, ji tro-kšta laisvės ir siekia dirbdama ir kovodama laisvės. Ir be stebuklų šiandien įvyksta dalykai, kuriais tikėti sunku, tad tikėjimas ir su-vienytas, didelis troškimas neliks be išsipildymo.

Paulius Rūtenis davė ir tvarkė meninę minėjimo dalį. Jo deklama-cija Brazilijos maldos, liaudies dainos traukė ašaras, tėvo daina iš "Traviatos" kiekvieno širdyje kal-bėjo tuos pačius žodžius. Jaunieji pianistai — p. Regina Krutulytė akomponuodama p. Rūteniui, o Jū-ratė, Dalia ir Gintaras Kantvilai savais išmoktais dalykais padėjo p. Rūteniui ir papildė programą. Seniai taip galingai ir tvirtai skambėjo tautos himnas, užbai-giant neužmirštamą minėjimą.

Pabaigai religinio ir tautinio su-sibūrimo kun. Bačinskas parodė spalvotų fotografijų iš visos Aus-tralijos lietuvių gyvenimo. Tai lyg suartino visas lietuviškas ben-druomenes, priminė senų pažįsta-mų veidų, vieną kitą seniai lan-kytą vietovę.

GEGUŽIO 2 D. 7 VAL. VAK. DAINAVOS SALEJE (EAST TERRACE, BANKSTOWN)

įvyks DAINOS choro

VAKARAS — KONCERTAS

įėjimas 10/- suaugusiems, moksleiviams 5/-

Po koncerto bendras pasilinksminimas su muzika, šokiais ir užkandžių bei gėrimų bufetu.

KVIEČIAMI Į ŠĮ KONCERTĄ VISI — IŠ ARTI IR TOLI.

SVARBU PASIRENGTI

BELAUKIANT JAV LIETUVIŲ KREPŠININKŲ

Sydneyje jau sparčiai ruošia-masi sutikti amerikiečius lietuvius kur reikalinga ne tik paskirų as-menų, bet visos Sydneyjaus lietu-vių bendruomenės parama. Reikia tikėtis, kad Sydneyjaus lietuviai tai supras ir visa širdimi prisidės prie būsimo darbo.

Svečių Priėmimo Komitetą Syd-nėje sudaro: V. Augustinavičius — pirmininkas, D. Labutytė, K. Protas, A. Šimaitis, S. Juraitis, A. Laukaitis ir kvietiniai pagel-biniai jo nariai: visų trijų Apy-linkių V-bų pirmininkai ir jų iga-liotiniai: Sydneyjaus pirmininkas Narušis, Bankstown — Stašionis, Cabramattos — pirm. A. Statkus ar A. Migevičius ir visa "Kovo" valdyba: Z. Motiejūnienė, Kra-pauskas, Sakalauskas.

Iki šiol jau turėta trys posėdžiai. Kadangi krepšininkai Sydneyje bus savo gastrolių pačioje pra-džioje ir pabaigoje, tai sydnėjis-kiams juos teks priimti ir išleisti.

Pačios pirmosios rungtynės Syd-nėje, duodant svečiams susipa-žinti su žaidimo sale, klimatu ir kitomis vietinėmis sąlygomis, bus penktadienį, liepos 10, su pastip-rinta "Kovo" vyrų komanda, kai visos likusios rungtynės vyks prieš australų stipriausias komandas ir NSW rinktinę. Pirmojo atvykimo metu, liepos 11 d., šeštadienį, įvyks grandiozinis svečių priėmimo ba-lius visai Sydneyjaus visuomenei.

Be šių parengimų numatoma su australais padaryti viename iš ge-riausių restoranų, kur be kitų kviestinių svečių dalyvaus ir JAV konsulas, privatų priėmimą — pie-tus ir, gal būt, bus susitarta su Amerikiečių — Australų S-ga dėl atski-ro parengimo. Oficialų pri-ėmimą numato padaryti Sydneyjaus miesto rotušėje Sydneyjaus burmis-tras. Atsisveikinimo pietus ir do-vanų įteikimą numatoma padaryti Bankstowno Liet. Namuose sve-čiams antrą kartą atvažiavus į Syd-nę. Buvimo Sydneyje laikų bus padaryta išvyka į Newcastle, kur svečiai žais su Newcastle rin-kline, kuri yra NSW krepšinio čem-pionai. Dėl šios išvykos dar atskir-ai bus tartasi su Newcastle lietu-vių bendruomene.

Šiuo metu Sydneyje jau prade-dama rinkti aukos svečių kelionės išlaidoms palengvinti, todėl visi

KIEK AŠ SUŽINOJAU!

Ateinantį šeštadienį bankstow-niečiai bandys vienyti Sydney lie-tuvius. Šiam susivienijimui daug nereikia — tik vieno svariuko, o kas už jį bus laimėta, skaitytė šiam puslapyje vakaro skelbimą.

Pereitą savaitę Sydneyje Jono Abromo šeima padidėjo dar vienu nariu: susilaukta sūnaus. Dabar p. p. Abromų šeimoje auga: sūnus,

tautiečiai prašomi kuo nuosirdžiau šį reikalą suprasti ir savo aukomis paremti šį istorinį mūsų brolių sportininkų ryžtą atvykti Australi-jon.

Kadangi svečiavimosi metu spor-tininkai bus apgyvendinti pas vie-tinius lietuvius, tai jau dabar pra-šomi sydnėjiečiai lietuviai pagal-voti apie svečių apgyvendinimo galimybes. Šį reikalą Sydneyje tvarko K. Protas. Turintieji gali-mybių apgyvendinti svečius pra-šome pranešti K. Protui ar bent kuriam iš komiteto narių.

Mūsų visų pareiga Sydneyje, kaip didžiausiai lietuvių kolonijai, parodyti savo vaišingumą ir reika-lo supratimą šio svarbaus ameri-kiečių lietuvių krepšininkų reikalu, nes tik mūsų visų sutartinis darbas ir jo geros pasekmės įgalins iškelti Sydneyjaus lietuvių gerą vardą, ir ne tik svečiams, bet ir visam lietu-viškajam pasauliui parodyti, kas esame ir kaip gyvename. Todėl nelaukdami jau dabar visi stoki-me ir talką ir kuo gražiau pasiruoš-keime svečių priėmimui!

duktė ir vėl sūnus. Geriausi linkė-jimai dideliems ir mažiems Abro-mams.

Pasiekė karštą žinią, kad Aus-rės tunto tutininkas A. Alčiaus-kas pasitraukė iš paregų ir jo vie-toje stojo Jonas Zinkus.

Adelaidės meno festivalio metu Adelaidėje įvyko australų rašytojų sąskrydis, į kurį buvo pakviestas ir šaučiai padalyvavo ir mūsų lau-reatas Pulgis Andriušis.

Adelaidėje greitu laiku numato-ma išleisti puošnūs vienkartinis žurnalas daugiau partizaninio po-būdžio. Kas jį leis ir bendradar-biaus, paaiškės jam pasirodžius.

Motinos Dienos minėjimas Syd-nėje įvyks gegužės 10 d. 3 val. p.p. Bankstown Liet. Namuose. Ruošia skautai ir ateitininkai.

Kiek teko nugarsti, skautų Kau-kių balių (gegužės 16 d. Auburne) dalyvaus ir "beatles" arba dar kitaip vadinami "mop tops".

BALANDŽIO 25 D. 7 VAL. VAK. BANKSTOWNO LIETUVIŲ NAMŲ VALDYBA

DAINAVOJE RENGIA

Sydneyjaus Lietuvių Susiartinimo BALIŲ

Programa ir salės dekoracijos p. Algio PLŪKO.

Loterijoje vertingi dalykai; gros puiki 4 asmenų kapela, kuri dar iki šiol nebuvo ma-tyta Sydneyjaus lietuvių pobūviuose. Kiekvienam svečiui individualiai bus patiekta vaka-rienė su svaiginamaisiais ir gaivinančiais gėrimais bilieto sąskaiton.

Įėjimas su viskuo tik 1 svaras.

Pakvietimai gaunami pas p. M. Zakarą, telef. UW 5072, p. A. Lelešį, telef. 70-3573, p. J. Abromą, telef. 644-2831 ir visus kitus Valdybos narius.

Atėję nesigailėsit! Skubėkite įsigyti bilietus ir vietas!

VALDYBA

NAUJA GEELONG

APYLINKĖS VALDYBA

Balandžio 12 d. įvykusiame Gee-long apylinkės visuotiniame susir-inkime išrinkta nauja apylinkės valdyba: pirmininkas J. Gailius, vicepirmininkas Č. Valodka, sek-retorius Alg. Karpavičius, kasi-ninkas V. Stagis ir narys kultūros reikalams L. Jančiauskas. Visais apylinkės ir valdybos reikalais kreiptis: J. Gailius, 281 Pakington Str., Newtown, Geelong.

STAIGMENA

Norėdama pagyvinti vietos lietu-vių gyvenimą Geelong apylinkės valdyba pasikvietė iš Melbourne teatro mėgėjų grupę "Aušra" su p. Bapkaičio paruoštu vaidinimu "Aušros sūnūs". Vaidinimas įvyks balandžio 26 d. 3 val. p.p. Liet. Namuose.

Kadangi dalis vaidintojų pri-klauso ir Melbourne parapijos cho-ru, tai ta pačia proga sutiko at-vykti į Geelongą ir p. Morkūno vadovaujamas parapijos choras, kuris bažnyčioje liet. pamaldų metu giedos šv. Cecilijos mišias. Tai bus pirmą kartą giedotinės mišios Geelong lietuvių istorijoje, ir ta proga vietos kapelionas kun. Dr. P. Bačinskas užsiprašė didžiausią St. Mary's bažnyčią ir į pamaldas bus užkvieisti australai ir lenkai. Pa-maldos įvyks balandžio 26 d. 12 val.

Visi lietuviai kviečiami kuo gau-singiau dalyvauti šiose iškilmi-gose pamaldose ir po to vaidini-me.

J.G.

PADEKA

Nuosirdžiai dėkojame visiems, pareiškusiems mums užuojautą ir palydėjusiems į amžiną poilsio vietą mūsų bran-gų tėvelį, uošvį, senelį JONĄ TINTERI.

Tamašauskų šeima

MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIJOS LIET. BENDRUOMENĖS SAVAITRASTIS

AUSTRALIAN - LITHUANIAN WEEKLY — "OUR HAVEN"

LEIDEJAS: AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA.

Redaktorius: Vincas Kazokas, 13 Percy St., Bankstown, N.S.W. Tel.: 70-8395.

Redakcija rankraščius taišo ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumerata: metams £ 4.0.0, pusei metų — £ 2.0.0, trims mė-nesiams £ 1.0.0. N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose metams £ 5.0.0.

Prenumerata adresuojama: MŪSŲ PASTOGĖ, Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W. Administracijos tel.: 649-9062.

Skelbimai: 1 colis per 1 skiltį 12/-, bendruomeniniai — 10/-.

Už skelbimų turinį neatsakoma.

Printed by Mintis Pty. Ltd., 417 Burwood Rd., Belmore, Syd-ney, tel. 75 7094, for the Publisher: Australian-Lithuanian Community, P.O. Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.

GERIAUSIA VAIŠEMS DEGTINĖ

BALTIC VODKA

Gaminama lietuvių ir yra augščiausios rūšies. Pardavi-nėjama visoje Australijoje. Sydneyje reikalaukite pas M. PETRONI 152 Liverpool Rd., Enfield, tel. UJ 5727.

BALTIC MANUFACTURING CO. PTY. LTD.
Cnr. Newman St. and Institute Lane Semaphore, S.A.